

19

EKONOMISK POLITIK

Makteliten – utan markkontakt

*En studie av inkomstutvecklingen
för makteliten perioden 1950–2017*

Landsorganisationen i Sverige

Detta är den nittonde rapporten i LOs serie om den svenska makteliten. Rapporten redovisar maktelitens inkomstutveckling under åren 1950–2017 i relation till den genomsnittliga lönen för en industriarbetare.

Årets rapport om maktelitens inkomstutveckling är skriven av Anna Almqvist, LO-ekonom.

På omslaget:

Anna Andersson, 32 år, Seko väg & ban,
eltekniker vid Infranord AB, Sundbyberg, Stockholm

© Landsorganisationen i Sverige 2019

Omslagsfoto: Lars Forsstedt

Grafisk form: LO

Produktion och tryck: Bantorget Grafiska AB, Stockholm 2019

ISBN 978-91-566-3397-3

LO 19.02 1 000

Innehåll

Sammanfattning	6
1. Den svenska maktelitens inkomster 1950–2017	9
Inledning	9
Metod	9
Maktelitens inkomster 2017	11
Utvecklingen över tid	17
2. Hur står det till med jämställdheten?	22
Kvinnor i makteliten – förändring över tid	22
Inkomstskillnader mellan män och kvinnor i makteliten	22
3. Inkomstutvecklingen för arbetsmarknadens parter	30
De fackliga representanternas inkomster	30
Arbetsgivarrepresentanternas inkomster	30
LO-ordföranden och Svenskt Näringslivs vd	32
4. Ökande inkomstskillnader i Sverige	34
Eliten drar ifrån även mätt med andra metoder	34
Men ojämlikheten ökar också generellt i inkomstfördelningen	36
De som har de lägsta inkomsterna halkar efter	37
5. Datakällor	39
6. Metodbilaga: om rapportserien, urval och metod	40
Urval	41
Datakällor	44
Referensinkomst – industriarbetarlönen	45
Sammanräknad inkomst och inkomst av tjänst	46
Genomsnittsinkomst	48
Tabellbilaga: Maktelitens inkomster 1950–2017	50

Tabell- och diagramförteckning

Tabeller

1.1A–C	Inkomst av tjänst samt sammanräknad inkomst för samtliga urvalsgrupper, 2017	14–16
1.2	Sammanräknad inkomst inom maktelitens huvudgrupper 1950–2017	20
2.1A–D	Antal kvinnor respektive män i makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2017	26–29
3.1	Inkomsterna för arbetsmarknadens parter i makteliten 1950–2017 (sammanräknad inkomst)	31
6.1	Rapportserien om maktelitens inkomstutveckling	40
6.2	De elva urvalsgrupperna i maktelitenundersökningen	42
6.3	De tre huvudsakliga analysgrupperna i maktelitenundersökningen	44
6.4	Inkomsterna för arbetsmarknadens parter i makteliten 1950–2017 (sammanräknad inkomst)	45
7.1	Genomsnittlig årsinkomst i kronor (medelinkomst) i de elva urvalsgrupperna	56
7.2	De elva urvalsgrupperna uppdelade på kön, åren 1950–2017, antal positioner och sammanräknad inkomst i antal industriarbetarlöner	62
7.3	Makteliten samtliga positioner, inkomst av tjänst och sammanräknad inkomst 2017 i kronor	67

Diagram

1	Inkomstutvecklingen i maktelitens huvudgrupper 1950–2017 (sammanräknad inkomst)	7
1.1	Sammanräknad inkomst för maktelitens urvalsgrupper 2015–2017	13
1.2	Inkomsterna i maktelitens huvudgrupper 2017	17
1.3	Inkomstutvecklingen i maktelitens huvudgrupper 1950–2017 (sammanräknad inkomst)	18
1.4	Inkomstutvecklingen i demokratiska och byråkratiska eliten 1950–2017 (sammanräknad inkomst)	19
2.1	Andel kvinnor i maktelitens tre huvudgrupper 1950–2017	23
2.2	Sammanräknad inkomst för män och kvinnor i maktelitens huvudgrupper, 2017	23
2.3	Sammanräknad inkomst för män och kvinnor i maktelitens urvalsgrupper, 2017	24
2.4	Inkomstutvecklingen i makteliten för män och kvinnor 1950–2017 (sammanräknad inkomst)	25
3.1	Inkomstutvecklingen för arbetsmarknadens parter i makteliten 1950–2017 (sammanräknad inkomst)	32
3.2	Inkomstutvecklingen för ordförande i LO och vd i Svenskt Näringsliv, 1950–2017 (sammanräknad inkomst)	33
4.1	Inkomstjämligheten mätt som topp en procents inkomstandel samt maktelitens inkomster i antal industriarbetarlöner, 1950–2017	35
4.2	Inkomstjämligheten mätt med Gini-koefficient, 1975–2017	36
4.3	Andel relativt fattiga i befolkningen, 1975–2017	38
6.1	Maktelitens inkomst av tjänst respektive sammanräknad inkomst 1950–2017	47

Sammanfattning

I DENNA RAPPORT STUDERAS inkomstutveckling mellan 1950–2017 för en grupp som vi benämnt makteliten – knappt 200 personer på höga positioner inom näringsliv, politik, ekonomi och andra viktiga samhällsområden. Syftet är att synliggöra skillnaderna mellan vanliga löntagares och denna elits inkomster. Vår utgångspunkt är att det har betydelse om makteliten har långt högre inkomster än de människor som påverkas av deras beslut.

De historiskt stora inkomstskillnaderna fortsätter att öka

Maktelitens genomsnittliga inkomster före skatt motsvarade 19,6 industriarbetarlöner 2017, den största skillnaden som uppmätts sedan undersökningens startår. År 1950, denna undersöknings första år, var maktelitens genomsnittliga inkomst motsvarande 11,1 industriarbetarlöner. 1980 var skillnaden i inkomster mellan maktelit och industriarbetare som minst, maktelitens genomsnittliga inkomst motsvarade då 4,9 industriarbetarlöner. Maktelitens relativa inkomster har ökat stadigt de senaste åren: 2014 motsvarade denna grupps genomsnittliga inkomst 18,3 industriarbetarlöner, 2015 motsvarade den 18,7 industriarbetarlöner och 2016 18,8.

Den inkomst som vi mäter för makteliten är den sammanräknade inkomsten bestående av arbetsinkomst samt inkomster från kapital. År 2017 var den genomsnittliga sammanräknade inkomsten före skatt i makteliten drygt 7,15 miljoner kronor, att jämföra med en genomsnittlig industriarbetarlön på 365 074 kronor. Per månad innebär det en genomsnittlig inkomst i makteliten på 596 160 kronor respektive en genomsnittlig industriarbetarlön på 30 423 kronor.

Den ekonomiska eliten har högst inkomster

I rapporten analyseras inkomstutvecklingen för tre undergrupper inom makteliten – den ekonomiska, den demokratiska och den byråkratiska eliten. Skillnaderna i genomsnittlig inkomst mellan de tre grupperna

Inkomstutvecklingen i maktelitens huvudgrupper 1950–2017 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

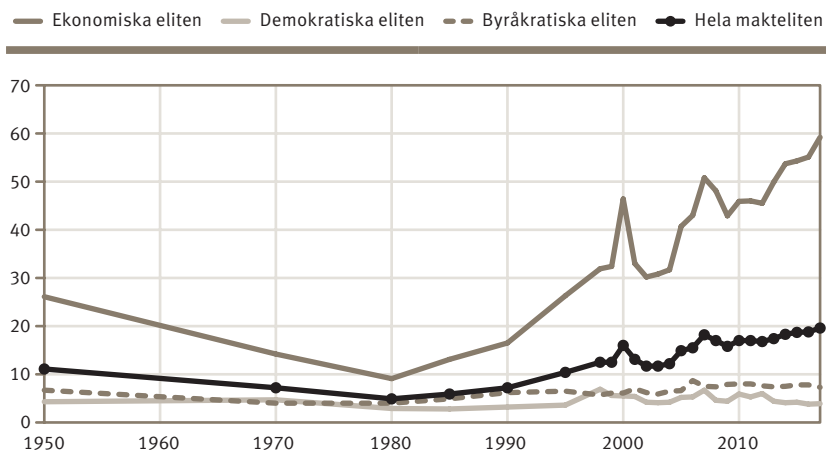

Diagram 1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

är stora. Av de tre grupperna är det framför allt den ekonomiska eliten, vilken omfattar 50 verkställande direktörer på svenska storföretag, som har ökat sina inkomster i förhållande till industriarbetarlönen de senaste årtiondena. År 2017 hade de 50 direktörerna som ingår i urvalet en högre relativinkomst än någonsin tidigare, i genomsnitt en inkomst på motsvarande 59,2 industriarbetarlöner. Detta är en avsevärd ökning från året innan då den relativa inkomsten för denna grupp motsvarade 55,1 industriarbetarlöner. År 1950, undersökningens startår, var motsvarande siffra 26,1 industriarbetarlöner; 1980 var gruppens relativinkomster som lägst och motsvarade då 9,1 industriarbetarlöner.

De andra två elitgrupperna har betydligt lägre genomsnittsinkomster. Undergruppen som vi kallar den demokratiska eliten – de folk- och förtroendevalda i vår undersökning – hade i genomsnitt en inkomst på motsvarande 3,9 industriarbetarlöner 2017. Detta är en liten ökning från året innan då motsvarande siffra var 3,8, men en minskning sedan 2015 då den genomsnittliga relativinkomsten i denna grupp var 4,2 industriarbetarlöner. Den högsta relativinkomsten hade denna grupp 2007 då personerna i gruppen hade en genomsnittsinkomst på motsvarande 6,7

industriarbetarlöner. Som lägst var denna grupps relativinkomster 1985, när de i genomsnitt var motsvarande 2,8 industriarbetarlöner.

Den byråkratiska elitgruppen – främst högt uppsatta tjänstemän i offentlig sektor – hade i genomsnitt motsvarande 7,3 industriarbetarlöner i inkomst 2017 vilket innebar en något minskad relativinkomst jämfört med året innan då den genomsnittliga inkomsten i gruppen motsvarade 7,8 industriarbetarlöner. Störst var inkomstkvoten mellan genomsnittet i den byråkratiska eliten och industriarbetarlönen år 2006 då den var 8,7. Som minst var skillnaden undersökningsåren 1970 och 1980 då gruppens genomsnittliga inkomst motsvarade 4 industriarbetarlöner.

Makteliten domineras av män

67 procent av positionerna i makteliten innehades 2017 av män. Skillnaderna är dock stora mellan de tre undergrupperna i undersökningen. Jämställdheten går framför allt mycket långsamt framåt i den grupp vi kallar den ekonomiska makteliten. Före år 2000 fanns inte någon kvinna i denna grupp och 2017 är enbart fyra av de 50 ledande direktörerna från näringslivet i vår undersökning kvinnor. Detta är samma antal som 2016 och den största andelen kvinnor som innehaft positioner i gruppen under undersökningsperioden. I undergrupperna är andelen kvinnor störst i den demokratiska eliten där 44 procent av positionerna innehades av kvinnor år 2017. Även i den byråkratiska eliten har andelen kvinnor trendmässigt ökat under de senaste decennierna; 2017 var andelen kvinnor i gruppen 40 procent.

Samtidigt som antalet kvinnor inom makteliten ökat över tid så fortsätter männens inkomster att vara betydligt högre än kvinnornas i gruppen. År 2017 var medelinkomsten för kvinnorna i makteliten 31 procent av männens inkomster. Att kvinnornas genomsnittsinkomst var avsevärt lägre än männens beror till stor del på att antalet kvinnor är mycket litet i den bäst betalda undergruppen – den ekonomiska eliten.

1. Den svenska maktelitens inkomster 1950–2017

Inledning

Den krets anställda som har de högsta befattningarna inom näringsliv, politik, ekonomi och andra viktiga samhällsområden återfinns inte som en egen grupp i den offentliga lönestatistiken. Vi vill synliggöra skillnaderna mellan vanliga löntagares och denna elits inkomster. Vår utgångspunkt är att det har betydelse om makteliten har långt högre inkomster än de människor som påverkas av deras beslut. Det säger också något viktigt om vårt samhälle om skillnaderna trendmässigt ökar eller minskar.

I denna rapport redovisas maktelitens inkomstutveckling under åren 1950–2017 och jämförs med industriarbetarlönens utveckling under samma period. Metoden gör det möjligt att följa hur relationen mellan industriarbetare och den grupp som vi har definierat som makteliten i samhället har förändrats över en tidsperiod på snart sjuttio år.

Metod

Här redogörs kort för metoden i denna rapportserie. Metoden och urvalet av studerade positioner har i möjligaste mån hållits konstant i LOs alla nitton rapporter om maktelitens inkomster och över den studerade perioden 1950–2017. Detta för att möjliggöra jämförelser över tid. En utförlig redogörelse för positioner, urval och metod för hela rapportserien finns i rapportens metodbilaga.

Vilka ingår i makteliten?

I vår granskning ingår sammanlagt 197 positioner i näringslivet, politiken och samhället i övrigt. Från början hade vi 200 positioner men några positioner i gruppen arbetsmarknadens parter har försvunnit genom sammanslagningar av förbund och organisationer. Makteliten – den grupp av positioner eller befattningar som vi anser har störst makt och inflytande över det svenska samhället – har valts ut utifrån elva urvalsgrupper:

- Näringslivets verkställande direktörer
- Politiker och höga tjänstemän i regering och riksdag
- Representanter för arbetsmarknadens parter
- Generaldirektörer och verkställande direktörer i statliga myndigheter och bolag
- Politiker och höga tjänstemän i de tio största kommunerna
- Chefer i kommunala eller landstingskommunala bolag och verksamheter i de tre storstadsområdena
- Representanter för det traditionella "överhetssamhället" det vill säga hovet, domstolarna, kyrkan, militären och utrikesförvaltningen
- Mediechefer/redaktörer och inflytelserika journalister
- Representanter för universitets- och forskarvärlden
- Chefsekonomer inom näringslivet och hos arbetsmarknadens parter
- Representanter för folkrörelseorganisationerna

All inkomst – inte enbart lön

I denna rapport studeras maktelitens hela inkomster, inte enbart lön. Många höga positioner medför sidouppdrag som också ger inkomster, till exempel styrelseuppdrag. De totala inkomsterna ger därför en bättre bild av den faktiska ekonomiska situation som positionen ger än vad själva lönen gör. Det är också denna inkomst vi kan få uppgifter om från Skatteverket. De siffror som redovisas i rapporten gäller därför (när inget annat anges) de sammanlagda inkomsterna för den person som innehar en särskild position under granskningsåret, inte endast grundlönen för positionen i sig.

För alla positioner redovisas även två inkomstmått före skatt – inkomst av tjänst och sammanräknad inkomst (se tabell 1.1 samt tabellbilagan). I den senare inkomsten ingår även överskott/underskott på kapital. Generellt (om annat ej anges) görs jämförelserna med industriarbetarlönen i denna rapport utifrån den sammanräknade inkomsten före skatt. Välbetalda positioner innebär ofta att innehavaren med tiden kan bygga upp en förmögenhet som genererar kapitalinkomster. Därför anser vi att det ger en mer rättvisande bild av den ekonomiska situationen om vi utgår från den sammanräknade inkomsten för makteliten, i stället för enbart inkomst av tjänst (se diskussion i metodbilagan).

Industriarbetarlönen

Ambitionen i denna rapportserie är att studera inkomstutvecklingen för samhällets maktelit. I rapporten jämförs gruppens inkomster med den genomsnittliga industriarbetarlönen. Skälet till att vi valt just industriarbetarlönen som jämförelse är att denna lön finns redovisad i den offentliga lönestatistiken under hela undersökningsperioden. Valet av industriarbetarlönen som referenspunkt, snarare än lönen för någon annan löntagargrupp, möjliggör därmed att utvecklingen kan studeras över lång tid. För år 2017 var den genomsnittliga industriarbetarlönen 365 074 kronor om året (eller 30 423 kronor i månaden).

Maktelitens inkomster 2017

Den genomsnittliga inkomsten för hela makteliten, såsom vi definierat den, var 19,6 gånger högre än en industriarbetarlön år 2017. Det innebär att en genomsnittlig sammanräknad inkomst före skatt för denna grupp var drygt 7,15 miljoner kronor. Men det finns stora skillnader inom makteliten, mellan de olika urvalsgrupperna (tabell I.I och diagram I.I).

Storbolagens direktörer i en klass för sig

Urvalsgruppen med högst genomsnittlig inkomst är den grupp vi kallar näringslivsgruppen, bestående av 50 verkställande direktörer i de största bolagen inom sju branscher i Sverige. I gruppen är den genomsnittliga inkomsten drygt 21,6 miljoner kronor, vilket motsvarar 59,2 industriarbetarlöner. I vårt material ingår tre vd:ar med ovanligt höga inkomster även för gruppen ifråga (motsvarande 434, 452 respektive 1 341 industriarbetarlöner). Dessa inkomster har i sammanräkningen begränsats till motsvarande 200 industriarbetarlöner.¹

Statliga bolagen anpassar sig till privata näringslivets nivåer

Som nummer två i denna inkomstliga kommer 2017 gruppen generaldirektörer för myndigheter och vd:ar i statliga bolag (10 positioner) med en genomsnittlig inkomst på 20,2 industriarbetarlöner. Inom gruppen är det dock stor skillnad mellan inkomsterna för de verkställande direktö-

¹ Se metodbilaga för uträkningsmetoder och diskussion om metodval. Om ovan nämnda maxgräns inte hade använts skulle genomsnittet för direktörerna ha blivit inkomster som är 91,8 gånger högre än en industriarbetarlön.

terna på de statliga bolagen och för generaldirektörerna och cheferna på de statliga verken i urvalet. Den genomsnittliga inkomsten för vd:arna på de statliga bolagen motsvarade 2017 29,5 industriarbetarlöner, medan motsvarande siffra för GD/chef på de tre verk som ingår i urvalet var 6,4 industriarbetarlöner. Sedan bolagiseringen av statliga myndigheter inleddes i början på 1990-talet har lönerna för de högsta cheferna i dessa verksamheter allt mer anpassat sig till det privata näringslivets nivåer.

Höga inkomster i hela eliten

Inkomsterna i näringslivsgruppen och gruppen generaldirektörer för myndigheter och vd:ar i statliga bolag sticker ut i vår undersökning. Men även i resten av makteliten är inkomsterna många gånger högre än industriarbetarlönen.

Den tredje högsta genomsnittsinkomsten bland urvalsgrupperna har gruppen som består av chefer inom media/redaktörer och inflytelserika journalister (16 positioner). Denna grupp hade 2017 en genomsnittlig inkomst motsvarande 7,2 industriarbetarlöner. Inkomsten för TV4s vd sticker dock ut från gruppen i övrigt med en relativinkomst på 31 industriarbetarlöner. Om denna position exkluderas ur urvalsgruppen motsvarar den genomsnittliga inkomsten i gruppen i stället 5,6 industriarbetarlöner.

Fjärdeplatsen innehas av vad vi i denna undersökning kallar det traditionella överhettssamhället, det vill säga representanter från hovet, domstolarna, kyrkan, militären och utrikesförvaltningen (11 positioner). Denna urvalsgrupp hade en genomsnittlig inkomst som motsvarade 7 gånger en industriarbetarlön. Exkluderas kungens inkomst – vilken motsvarade 31,5 industriarbetarlöner och stack ut rejält från övriga inkomster i gruppen – skulle den genomsnittliga relativinkomsten i gruppen i stället vara motsvarande 4,6 industriarbetarlöner.

Därefter kommer ekonomgruppen som består av chefsekonomer hos tre stora banker och hos fem av arbetsmarknadens parter, samt chefen för Stockholmsbörsen (en del av Nasdaq OMX) och generaldirektören för Finansinspektionen (10 positioner). Dessa personer har i genomsnitt en inkomst på motsvarande 6,4 industriarbetarlöner.

Gruppen som består av arbetsmarknadens parters representanter (25 positioner) hade en genomsnittlig inkomst som var 5,6 gånger högre än

Sammanräknad inkomst för maktelitens urvalsgrupper 2015–2017

Antal industriarbetarlöner

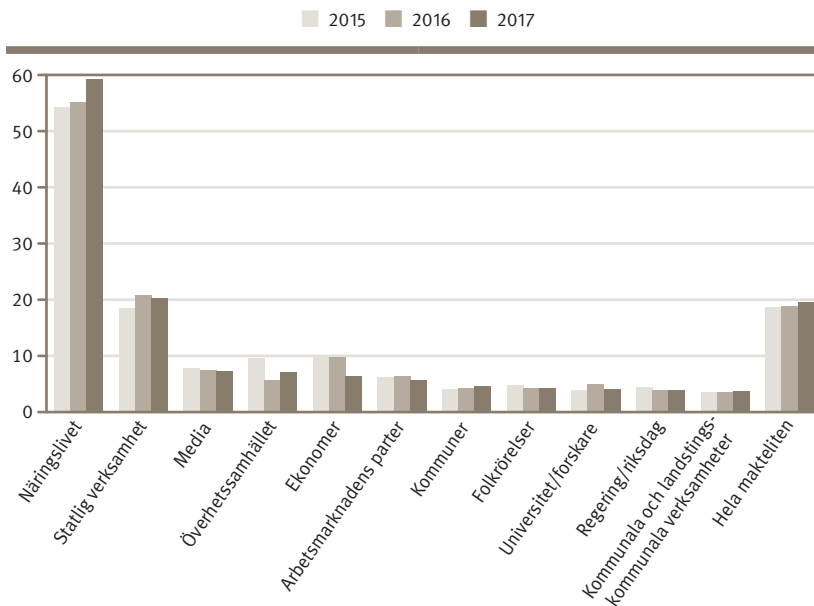

Diagram 1.1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

industriarbetarlönen. Här är skillnaderna dock stora mellan arbetsgivar- respektive arbetstagarrepresentanterna, vilket vi studerar närmare i kapitel 3 i den här rapporten.

I urvalsgruppen med tolv chefer för kommunala/landstingskommunala bolag och verksamheter motsvarar den genomsnittliga inkomsten 4,6 industriarbetarlöner. Den genomsnittliga inkomsten i urvalsgruppen med de högst uppsatta personerna inom elva folkrörelseorganisationer var 2017 motsvarande 4,3 industriarbetarlöner.

Lägst genomsnittliga inkomster inom makteliten hade 2017 de tre urvalsgrupperna bestående av representanter för universitets- och forskarvärlden (10 positioner, genomsnittsinkomst motsvarande 3,9 industriarbetarlöner), politiker och höga tjänstemän i regering och riksdag (22 positioner, 3,9 industriarbetarlöner) samt gruppen med politiker och

Inkomst av tjänst samt sammanräknad inkomst för samtliga urvalsgrupper, 2017 Antal industriarbetarlöner

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
MÄN OCH KVINNOR			
Näringslivet	50	46,2	59,2
Regering/riksdag	22	3,9	3,9
Arbetsmarknadens parter	25	5,8	5,6
Statlig verksamhet	10	18,5	20,2
Kommuner	20	3,7	3,6
Kommunala och landstingskommunala verksamheter	12	4,3	4,6
Överhetssamhället	11	4,1	7,0
Universitet	10	4,0	3,9
Media	16	7,2	7,5
Ekonomer	10	6,5	7,2
Folkrörelseorganisationer	11	4,3	4,3
Alla	197	16,0	19,6

Tabell 1.1a

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

höga tjänstemän i de 10 största kommunerna (20 positioner, 3,6 industriarbetarlöner).

En jämförelse mellan den ekonomiska, den demokratiska och den byråkratiska eliten

I var och en av de elva urvalsgrupperna ingår det för få personer för att det ska gå att dra några större slutsatser kring inkomstutvecklingen över tid i respektive grupp. Flera grupper består bara av sammanlagt tio positioner. För att möjliggöra jämförelser över tid har vi skapat tre större analysgrupper. Den första gruppen, som vi kallar den *ekonomiska* eliten, består av representanter för näringslivet (50 personer). Detta är samma grupp som urvalsgruppen kallad "näringslivsgruppen". Den andra gruppen, den *demokratiska* eliten, består av folk- och förtroendevalda (52 personer). Övriga (95 personer) ingår i en grupp som vi valt

Inkomst av tjänst samt sammanräknad inkomst för männen inom samtliga urvalsgrupper, 2017 Antal industriarbetarlöner

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
MÄN			
Näringslivet	46	46,6	60,0
Regering/riksdag	11	3,9	4,0
Arbetsmarknadens parter	14	5,5	5,4
Statlig verksamhet	6	23,8	26,4
Kommuner	11	3,7	3,7
Kommunala och landstingskommunala verksamheter	6	4,3	4,8
Överhettssamhället	10	4,2	7,3
Universitet	6	4,6	4,5
Media	8	7,5	8,9
Ekonomer	6	5,6	6,3
Folkrörelseorganisationer	8	4,7	4,7
Alla	132	18,7	23,9

Tabell 1.1b

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

att kalla den *byråkratiska* eliten – det vill säga högt uppsatta tjänstemän med mycket makt i samhället. Här finns de statliga och kommunala cheferna, överhettssamhället, media, universiteten, ekonomerna, cirka hälften av gruppen arbetsmarknadens parter och några (ej folkvalda) positioner från urvalsgruppen regering/riksdag. Diagram 1.2 visar den genomsnittliga sammanräknade inkomst för 2017 i de tre analysgrupperna, uttryckt i antal industriarbetarlöner.

Den ekonomiska eliten hade en genomsnittlig inkomst motsvarande drygt 59,2 industriarbetarlöner 2017. De två övriga grupperna hade betydligt lägre inkomster. Den byråkratiska eliten hade en genomsnittlig sammanräknad inkomst på motsvarande 7,3 industriarbetarlöner och den demokratiska eliten 3,9 industriarbetarlöner.

I vad vi kallar den byråkratiska (tjänstemanna-) eliten är det ett antal positioner som utmärker sig genom att de har avsevärt högre sam-

Inkomst av tjänst samt sammanräknad inkomst för kvinnorna inom samtliga urvalsgrupper, 2017 Antal industriarbetarlöner

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
KVINNOR			
Näringslivet	4	41,4	50,2
Regering/riksdag	11	3,8	3,8
Arbetsmarknadens parter	11	6,1	5,9
Statlig verksamhet	4	10,6	11,0
Kommuner	9	3,6	3,6
Kommunala och landstingskommunala verksamheter	6	4,3	4,4
Överhetssamhället	1	3,8	3,8
Universitet	4	3,1	3,1
Media	8	5,5	5,5
Ekonomer	4	6,7	6,6
Folkrörelseorganisationer	3	3,2	3,2
Alla	65	7,3	7,8

Tabell 1.1c

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

manräknade inkomster än personerna i resten av gruppen. Mest iögonfallande är inkomsterna för Vattenfalls vd (inkomst motsvarande 55,4 industriarbetarlöner) samt Telia Companys vd (47,4), men även inkomsterna för såväl TV4s vd som kungen motsvarar över 30 gånger industriarbetarlönen och drar upp genomsnittet i gruppen. Flera av positionerna med högst inkomster inom gruppen är alltså inom näringslivet men har i vår analys inkluderats i den byråkratiska eliten snarare än den ekonomiska. Anledningen är att det är fråga om positioner (på till exempel statligt ägda bolag) som inkluderats i urvalet på grund av deras samhällsfunktioner ej deras bolagsstorlek.

I den grupp vi kallar den demokratiska (folk- och förtroendevalda) eliten motsvarar den genomsnittliga inkomsten 3,9 industriarbetarlöner. I denna grupp utmärker sig framförallt Svenskt Näringslivs ordförande som har en sammanräknad inkomst motsvarande 12,8 industriarbetarlöner.

Inkomsterna i maktelitens huvudgrupper 2017

Antal industriarbetarlöner

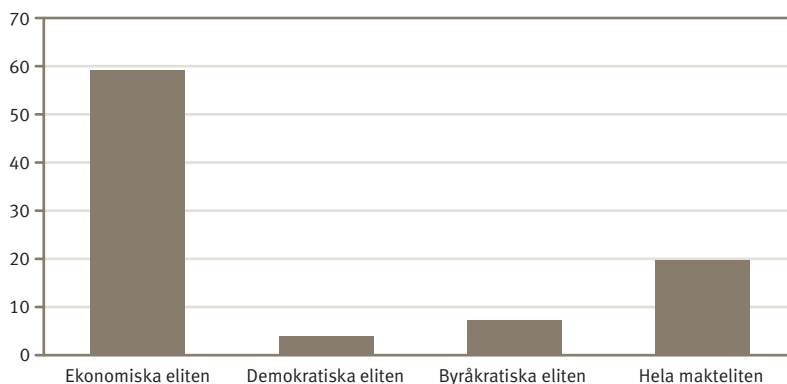

Diagram 1.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

Utvecklingen över tid

Skillnaden mellan maktelitens genomsnittliga inkomster och industriarbetarlönen har varierat stort under den tidsperiod som vi studerat. Diagram 1.3 visar utvecklingen för de tre grupperna från år 1950 och fram till 2017.

För samtliga positioner i makteliten motsvarade den genomsnittliga sammanräknade inkomsten 11 industriarbetarlöner år 1950. 1980 var samma genomsnitt som lägst – 5 gånger en industriarbetarlön. År 1995 var makteliten åter tillbaka på ungefär samma nivå som för år 1950. År 2017 hade maktelitens medlemmar i genomsnitt en sammanräknad inkomst på motsvarande 19,6 industriarbetarlöner.²

² Under perioden 1950–1995 har vi endast data för åren 1950, -70, -80, -85, -90, -95.

Inkomstutvecklingen i maktelitens huvudgrupper 1950–2017 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

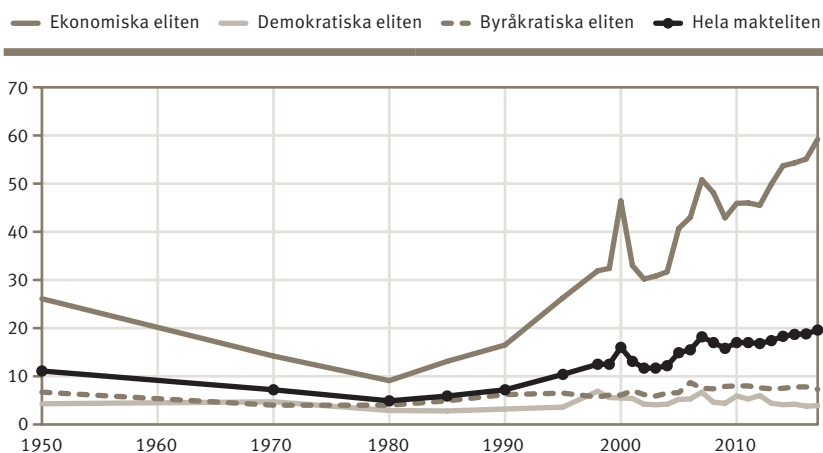

Diagram 1.3

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

Kraftig inkomstökning i den ekonomiska eliten

Den ekonomiska eliten hade år 1950 en inkomst som var 26 gånger högre än en industriarbetares lön. Mellan 1950 och 1980 så minskade dock dessa relativinkomster och skillnaden var som lägst år 1980. Detta år motsvarade den genomsnittliga inkomsten i denna grupp 9 industriarbetarlöner. Under denna period, i början på 1980-talet, var inkomstskillnaderna som minst i Sverige, mätt även med andra mått. Under 1980-talet började skillnaden öka igen, för att år 1995 vara tillbaka på 1950 års nivå.

Under några år i början av 2000-talet framstod det som att skillnaderna mellan en vanlig löntagare och den ekonomiska eliten hade kulminerat år 2000. Detta år motsvarade den genomsnittliga inkomsten i den ekonomiska eliten 46 industriarbetarlöner. Denna höga siffra överträffades dock senare av inkomstnoteringarna i näringslivsgruppen för åren 2008 och 2007 med 48 respektive 51 industriarbetarlöner. Efter en tillfällig nedgång efter krisen, har den genomsnittliga inkomsten i den ekonomiska eliten ökat relativt industriarbetarlönen varje år sedan 2012.

Inkomstutvecklingen i demokratiska och byråkratiska eliten 1950–2017 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

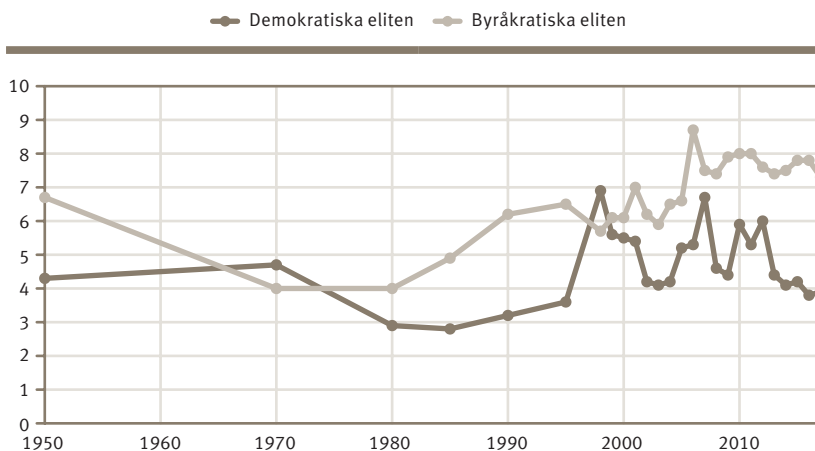

Diagram 1.4

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

I årets undersökning är relativinkomsten i gruppen högre än någonsin tidigare under vår mätperiod – de sammanräknade genomsnittliga inkomsterna i den ekonomiska eliten är nu motsvarande drygt 59,2 industriarbetarlöner.

Mindre dramatisk utveckling i resten av makteliten

I diagram 1.4 visas relativinkomstutvecklingen för den demokratiska och den byråkratiska eliten. Den demokratiska eliten hade år 1950 en sammanräknad genomsnittlig inkomst motsvarande drygt 4 industriarbetarlöner. Från denna nivå skedde en nedgång till som lägst knappt 3 industriarbetarlöner år 1980. Någon gång efter år 1985 började även inkomsterna i denna grupp att öka snabbare än industriarbetarnas och år 1998 var relationen ungefär 7 till 1. Under 2000-talet har den demokratiska elitens relativa inkomster varierat stort utan tydlig långsiktig trend. Som störst var de 2007 då den sammanräknade genomsnittliga inkomsten i gruppen var 6,7 industriarbetarlöner. De senaste årens mät-

Sammanräknad inkomst inom maktelitens huvudgrupper 1950–2017 Antal industriarbetarlöner

År	EKONOMISKA ELITEN		DEMOKRATISKA ELITEN		BYRÅKRATISKA ELITEN		HELA MAKTELITEN	
	Antal positioner	Antal industriarbetarlöner	Antal positioner	Antal industriarbetarlöner	Antal positioner	Antal industriarbetarlöner	Antal positioner	Antal industriarbetarlöner
1950	50	26,1	58	4,3	80	6,7	188	11,1
1970	50	14,2	59	4,7	89	4,0	198	7,2
1980	49	9,1	60	2,9	91	4,0	200	4,9
1985	50	13,1	60	2,8	90	4,9	200	5,9
1990	50	16,5	60	3,2	92	6,2	202	7,2
1995	49	26,3	61	3,6	92	6,5	202	10,4
1998	50	31,9	56	6,9	95	5,7	201	12,5
1999	50	32,4	56	5,6	91	6,1	197	12,5
2000	50	46,4	53	5,5	98	6,1	200	16,0
2001	50	33,0	53	5,4	98	7,0	200	13,1
2002	50	30,2	52	4,2	97	6,2	199	11,7
2003	50	30,8	52	4,1	97	5,9	199	11,7
2004	50	31,7	52	4,2	97	6,5	199	12,2
2005	50	40,7	52	5,2	96	6,6	198	14,9
2006	50	43,0	52	5,3	96	8,7	198	15,5
2007	50	50,8	52	6,7	96	7,5	198	18,2
2008	50	48,1	50	4,6	97	7,4	197	17,0
2009	50	42,5	50	4,4	97	7,9	197	15,8
2010	50	45,9	50	5,9	97	8,0	197	17,0
2011	50	46,0	50	5,3	97	8,0	197	17,0
2012	50	45,5	50	6,0	97	7,6	197	16,8
2013	50	49,9	51	4,4	96	7,4	197	17,4
2014	50	53,7	51	4,1	96	7,5	197	18,3
2015	50	54,3	51	4,2	96	7,8	197	18,7
2016	50	55,1	51	3,8	96	7,8	197	18,8
2017	50	59,2	52	3,9	95	7,3	197	19,6

Tabell 1.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

ningarna har visat på historiskt sett jämförelsevis låga relativa inkomster i gruppen; den genomsnittliga sammanräknade inkomsten för 2017 motsvarade 3,9 industriarbetarlöner.

Inkomsterna i den byråkratiska eliten motsvarade startåret 1950 nästan 7 industriarbetarlöner. Utvecklingen följer samma mönster som för övriga elitgrupper och skillnaderna var sålunda som minst i början av 1980-talet (motsvarande 4 industriarbetarlöner), för att sedan vända uppåt. Sedan dess har gruppens relativa inkomster rört sig trendmässigt uppåt (dock med variation mellan år). År 2017 motsvarade gruppens genomsnittliga inkomst 7,3 industriarbetarlöner.

2. Hur står det till med jämställdheten?

MAKTELITEN I VÅRT SAMHÄLLE domineras av män. Endast 33 procent eller 65 av 197 maktpositioner i vår undersökning innehades 2017 av kvinnor.

Kvinnor i makteliten – förändring över tid

Även om det fortfarande är en väsentligt större andel män än kvinnor i makteliten så har antalet kvinnor i gruppen ökat förhållandevis stadigt sedan någon gång på 1970-talet. Både 1950 och 1970 fanns endast en kvinna med i urvalet. 1980 var det sex kvinnor som innehade någon av positionerna i makteliten. 1990 hade denna siffra fördubblats.

I näringslivsgruppen/den ekonomiska eliten är kvinnor mest under-representerade. År 2017 var de endast fyra stycken (8 procent) och så sent som 2000 fanns inte en enda kvinna med bland de 50 vd:arna i näringslivet. Näst sämst av urvalsgrupperna när det kommer till andel kvinnor på toppositioner var urvalsgruppen vi kallar överhettssamhället, 1 av 11 personer (9 procent) i gruppen var 2017 kvinnor. I urvalsgruppen med representanter från folkrörelseorganisationerna var 3 av 11 (27 procent) kvinnor 2017. I övriga urvalsgrupper var andelen kvinnor över 40 procent; varav tre av urvalsgrupperna – representanter från regering och riksdag, chefer i kommunala eller landstingskommunala bolag och verksamheter, samt mediechefer och inflytelserika journalister – hade lika många män och kvinnor. Ingen urvalsgrupp hade fler kvinnor än män.

Inkomstskillnader mellan män och kvinnor i makteliten

År 2017 var medelinkomsten för kvinnorna i makteliten 31 procent av männens inkomster. Att kvinnornas genomsnittsinkomst var så mycket lägre än männens beror till absolut största del på att antalet kvinnor är mycket litet i den bäst betalda undergruppen – den ekonomiska eliten. Men det är även inom respektive undergrupp mycket få kvinnor som har högre inkomster än genomsnittet för männen.

I den ekonomiska eliten finns endast fyra kvinnor. Dessa har en betydligt högre inkomst än genomsnittet för alla kvinnor. Medelinkomsten

Andel kvinnor i maktelitens tre huvudgrupper 1950–2017

Procent

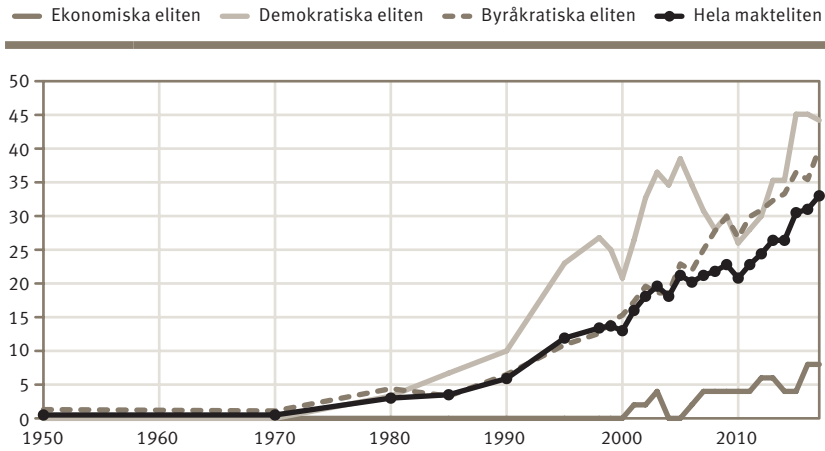

Diagram 2.1 Källa: Egna beräkningar baserade på årsredovisningar och andra offentliga källor

Sammanräknad inkomst för män och kvinnor i maktelitens huvudgrupper, 2017 Antal industriarbetarlöner

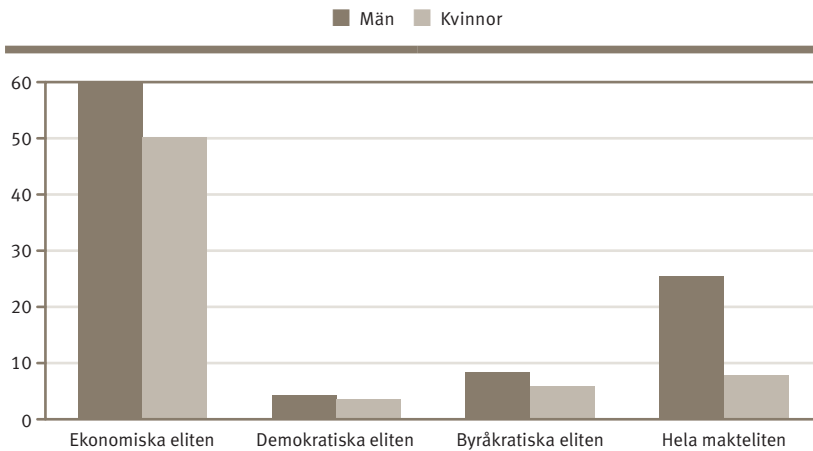

Diagram 2.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

Sammanräknad inkomst för män och kvinnor i maktelitens urvalsgrupper, 2017 Antal industriarbetarlöner

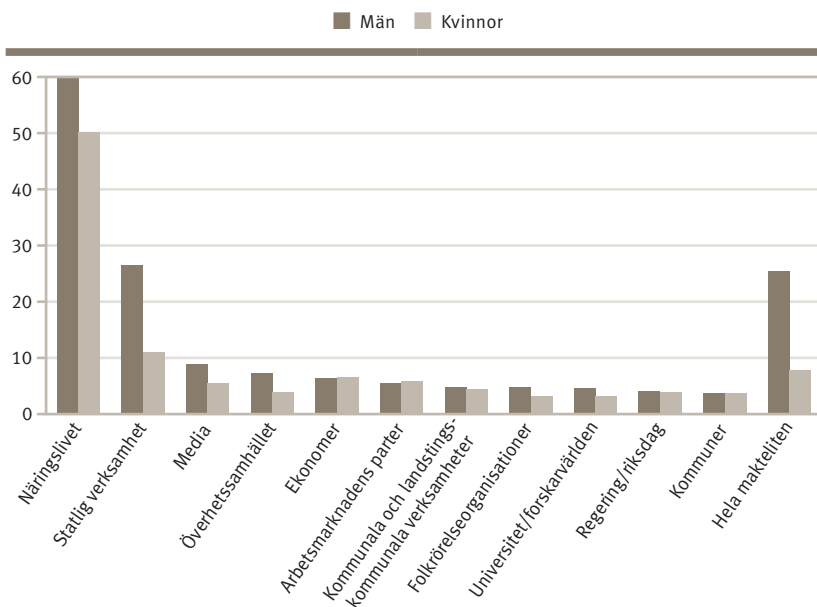

Diagram 2.3

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

för kvinnorna i näringslivsgruppen är dock lägre än för männen i samma grupp, motsvarande 50,2 industriarbetarlöner att jämföra med männens genomsnittliga inkomst som var motsvarade 60 industriarbetarlöner. Inom den demokratiska eliten motsvarade medelinkomsten för kvinnorna 3,5 industriarbetarlöner medan den för männen motsvarade 4,2. Även i den byråkratiska eliten var medelinkomsten bland kvinnorna lägre än bland männen. Kvinnorna i gruppen hade 2017 en medelinkomst på motsvarande 5,9 industriarbetarlöner; samma siffra för männen i gruppen var 8,3.

Om inkomsterna i de mindre urvalsgrupperna studeras är det bara två grupper där kvinnorna har en högre genomsnittsinkomst än männen – grupperna arbetsmarknadens parter respektive ekonomerna (diagram 2.3).

Inkomstutvecklingen i makteliten för män och kvinnor 1950–2017 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

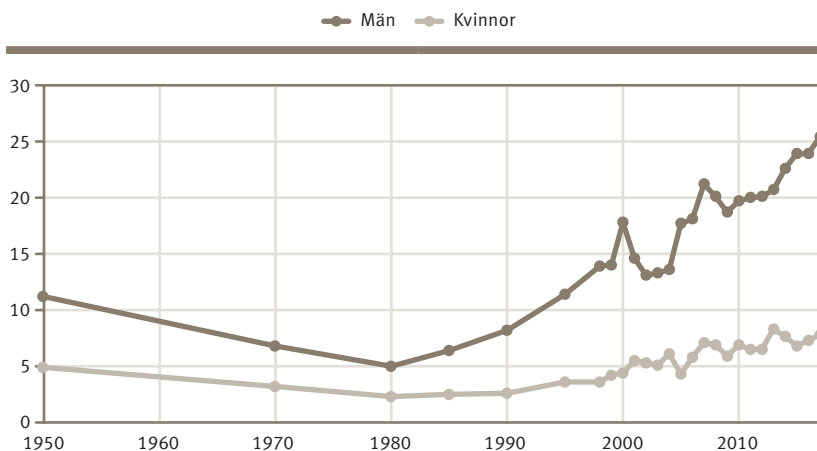

Diagram 2.4

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

Sedan 1980 har skillnaderna mellan mäns och kvinnors inkomster i hela makteliten ökat (diagram 2.4). 1980 hade kvinnorna i makteliten i genomsnitt nästan hälften av männens inkomster (cirka 45 procent). Därefter har skillnaderna ökat med undantag för första delen av 2000-talet (då den starkt mansdominerade ekonomiska eliten hade lägre relativa inkomster under några år).

Perioden före 1990 innehöll makteliten dock mycket få kvinnor. 1980 innehades endast 6 av 200 positioner i makteliten av kvinnor. Utvecklingen mot ökade inkomstskillnader mellan män och kvinnor i hela makteliten beror till stor del på att även om andelen kvinnor ökat stort sedan dess, har andelen främst ökat i de undergrupper inom makteliten där inkomsterna är jämförelsevis låga. Andelen kvinnor i undergruppen den ekonomiska eliten är fortfarande mycket låg samtidigt som ersättningsarna till denna grupp, bestående av vd:ar på 50 av Sveriges största företag, ökat enormt under de senaste decennierna.

Antal kvinnor respektive män i den ekonomiska makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2017 Antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN	
	Antal positioner	Industriarbetarlön	Antal positioner	Industriarbetarlön
EKONOMISKA ELITEN				
1950	0	0,0	50	26,1
1970	0	0,0	50	14,2
1980	0	0,0	49	9,1
1985	0	0,0	50	13,1
1990	0	0,0	50	16,5
1995	0	0,0	49	26,3
1998	0	0,0	50	31,9
1999	0	0,0	50	32,4
2000	0	0,0	50	46,4
2001	1	29,5	49	33,0
2002	1	26,7	49	30,3
2003	2	14,8	48	31,5
2004	0	0,0	50	31,7
2005	0	0,0	50	40,7
2006	1	50,6	49	42,7
2007	2	62,1	48	50,3
2008	2	58,9	48	47,7
2009	2	30,1	48	43,0
2010	2	46,1	48	45,9
2011	2	40,2	48	46,3
2012	3	34,2	47	46,2
2013	3	65,2	47	48,9
2014	2	66,0	48	53,2
2015	2	59,6	48	54,0
2016	4	40,7	46	56,4
2017	4	50,2	46	60,0

Tabell 2.1a

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

Antal kvinnor respektive män i den demokratiska makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2017 Antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN	
	Antal positioner	Industriarbetarlön	Antal positioner	Industriarbetarlön
DEMOKRATISKA ELITEN				
1950	0	0,0	58	4,3
1970	0	0,0	59	4,7
1980	2	2,2	58	2,9
1985	4	2,1	56	2,9
1990	6	2,5	54	3,3
1995	14	3,2	47	3,8
1998	15	3,4	41	4,2
1999	14	3,5	42	6,3
2000	11	3,5	42	6,1
2001	14	3,5	39	6,1
2002	17	3,4	35	4,5
2003	19	3,4	33	4,6
2004	18	3,6	34	4,5
2005	20	3,5	32	6,3
2006	18	3,6	34	6,2
2007	16	4,0	36	7,9
2008	14	4,0	36	4,7
2009	15	3,9	35	4,7
2010	13	4,5	37	4,8
2011	14	3,6	36	5,9
2012	15	3,5	35	7,0
2013	18	3,3	33	5,0
2014	18	3,4	33	4,5
2015	23	3,9	28	4,5
2016	23	3,2	28	4,3
2017	23	3,5	29	4,2

Tabell 2.1b

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

Antal kvinnor respektive män i den byråkratiska makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2017 Antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN	
	Antal positioner	Industriarbetarlön	Antal positioner	Industriarbetarlön
BYRÅKRATISKA ELITEN				
1950	1	4,9	79	6,8
1970	1	3,2	88	4,0
1980	4	2,4	87	4,0
1985	3	3,1	87	4,9
1990	6	2,7	86	6,5
1995	10	4,2	82	6,8
1998	12	3,6	83	8,0
1999	13	4,9	78	6,3
2000	15	5,0	83	4,3
2001	17	5,7	80	7,3
2002	19	5,7	79	6,3
2003	18	5,8	79	6,0
2004	18	8,6	79	6,0
2005	22	5,0	74	7,1
2006	21	4,8	75	9,8
2007	24	4,5	72	8,4
2008	27	4,4	70	8,6
2009	29	5,2	68	9,1
2010	26	5,0	71	9,0
2011	29	5,6	68	9,0
2012	30	5,2	67	8,7
2013	31	5,7	65	8,2
2014	32	6,4	64	8,0
2015	35	5,6	61	9,1
2016	34	6,0	62	8,7
2017	38	5,9	57	8,3

Tabell 2.1c

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

Antal kvinnor respektive män i hela makteliten, samt sammanräknad inkomst 1950–2017 Antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN	
	Antal positioner	Industriarbetarlön	Antal positioner	Industriarbetarlön
HELA MAKTELITEN				
1950	1	4,9	187	11,2
1970	1	3,2	197	6,8
1980	6	2,3	194	5,0
1985	7	2,5	193	6,4
1990	12	2,6	190	8,2
1995	24	3,6	178	11,4
1998	27	3,6	174	13,9
1999	27	4,2	170	14,0
2000	26	4,4	174	17,8
2001	32	5,5	167	14,6
2002	36	5,3	163	13,1
2003	39	5,1	160	13,3
2004	36	6,1	163	13,6
2005	42	4,3	156	17,7
2006	40	5,8	158	18,1
2007	42	7,1	156	21,2
2008	43	6,9	154	20,1
2009	45	5,9	152	18,7
2010	41	6,9	156	19,7
2011	45	6,5	152	20,0
2012	48	6,5	149	20,1
2013	52	8,3	145	20,7
2014	52	7,7	145	22,6
2015	60	6,8	137	23,9
2016	61	7,3	136	23,9
2017	65	7,8	132	25,4

Tabell 2.1d

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

3. Inkomstutvecklingen för arbetsmarknadens parter

VI HAR ÄVEN i denna rapport gjort en särskild granskning av de positioner som innehas av arbetsmarknadens parter. I detta kapitel redovisas hur inkomsterna utvecklats för den elit som utgörs av arbetsmarknadens parter, jämfört med hela makteliten.

De fackliga representanternas inkomster

Arbetstagar sidan i makteliten-undersökningen inkluderar 15 positioner. Bland annat ordföranden för de tre fackliga centralorganisationerna samt för sju stora fackförbund. Medelinkomsten för denna grupp av arbetstagarrepresentanter i vår makteliten-undersökning var 2017 motsvarande 3,5 industriarbetarlöner.

Från LO ingår ordförande, avtalssekreterare samt ekonomichef i vårt urval för makteliten-undersökningen. Från LO-förbunden ingår 2017 ordförande samt ekonomichef för Kommunal och IF Metall, samt ordföranden för Handels. Medelinkomsten för denna grupp om åtta personer var 2017 motsvarande 3,3 industriarbetarlöner.³

I diagram 3.1 och i tabell 3.1 visas hur de fackliga företrädarnas inkomster utvecklats i relation till industriarbetarlönen. Här finns det inget tydligt mönster över tiden. Störst var skillnaden år 1998 till 2000 och 2004 då inkomsterna i gruppen motsvarade drygt fyra industriarbetarlöner. De fackliga företrädarnas inkomster har under hela undersökningsperioden legat på mellan motsvarande 3,1 och 4,3 industriarbetarlöner.

Arbetsgivarrepresentanternas inkomster

I tabell 3.1 och diagram 3.1 redovisas även inkomstutvecklingen för representanterna för arbetsgivarsidan i makteliten-undersökningen. Gruppen består av tio positioner, inklusive vd för Svenskt Näringsliv,

³ Medelinkomsten för förbundsordförandena för alla 14 LO-förbund (inklusive de 11 förbund vars ordförande inte ingår i vårt urval till makteliten) var 2017 motsvarande 2,7 industriarbetarlöner. Inkomsterna för samtliga förbundsordförande i LO finns i tabellbilagan.

Inkomsterna för arbetsmarknadens parter i makteliten 1950–2017 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

	Hela makteliten	Arbetstagarsidan	Arbetsgivarsidan
1950	11,1	3,5	10,9
1970	7,2	4,2	6,9
1980	4,9	3,1	6,2
1985	5,9	3,1	6,8
1990	7,2	3,4	6,9
1995	10,4	3,7	8,4
1998	12,5	4,2	20,4
1999	12,5	4,2	14,1
2000	16,0	4,3	12,6
2001	13,1	3,8	12,4
2002	11,7	3,8	12,1
2003	11,7	3,9	7,6
2004	12,2	4,1	8,4
2005	14,9	3,9	14,7
2006	15,5	3,8	32,4
2007	18,2	3,9	16,5
2008	17,0	3,7	10,0
2009	15,8	3,6	11,2
2010	17,0	4,0	16,0
2011	17,0	3,5	14,0
2012	16,8	3,8	14,2
2013	17,4	3,7	9,9
2014	18,3	3,5	11,8
2015	18,7	3,6	9,7
2016	18,8	3,6	10,3
2017	19,6	3,5	8,7

Tabell 3.1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

Teknikföretagen, Svensk Handel, Sveriges Byggingustrier samt Sveriges Kommuner och Landsting.

Arbetsgivarrepresentanterna har under hela den studerade perioden haft väsentligt högre inkomster än arbetstagarnas representanter. Inkomsterna för denna grupp har dock varit mycket volatil och har pendlat mellan motsvarande 6,2 och 32,4 gånger en industriarbetares lön. År

Inkomstutvecklingen för arbetsmarknadens parter i makteliten 1950–2017 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

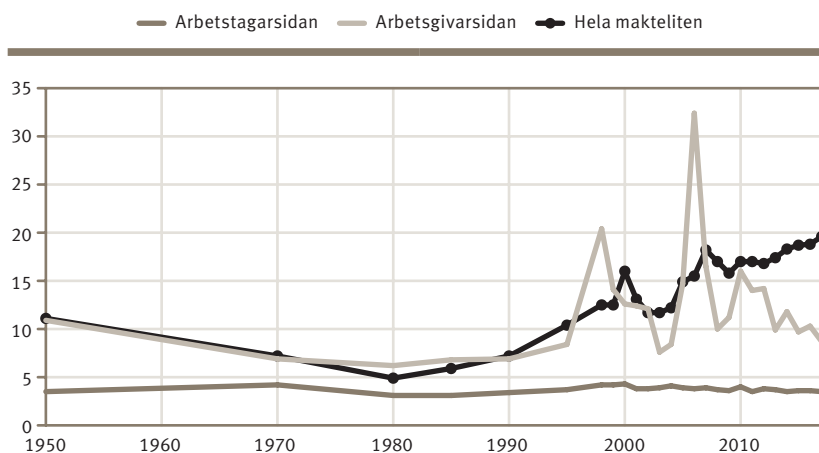

Diagram 3.1

Källa Skatteverket samt egna beräkningar

2017 hade arbetsgivarrepresentanterna i undersökningen en medelinkomst på motsvarande 8,7 industriarbetarlöner.

LOs ordförande och Svenskt Näringslivs vd

Diagram 3.2 visar inkomstutvecklingen 1950–2017 för LOs ordförande samt Svenskt Näringslivs vd uttryckt i antal industriarbetarlöner.

1950 hade LOs ordförande en inkomst motsvarande cirka 6 industriarbetarlöner. Från och med 1985 har LOs ordförande haft inkomster som legat runt 4 industriarbetarlöner. Att inkomsten för denna position var högre i början av vår undersökningsperiod beror framför allt på att LOs ordförande under många år också var riksdagsledamot och då även uppbar arvode för detta. Lägst var den sammanräknade inkomsten för LOs ordförande år 2011 då den motsvarade 3,1 industriarbetarlöner. LOs nuvarande ordförande har från det han anställdes sommaren 2012 en lön som motsvarar 3,5 industriarbetarlöner och får inte personligen behålla arvoden från de styrelser han sitter i. LOs ordförande hade 2017 en sammanräknad inkomst på motsvarande 3,4 industriarbetarlöner

Inkomstutvecklingen för LOs ordförande och Svenskt Näringslivs vd, 1950–2017 (sammanräknad inkomst) Antal industriarbetarlöner

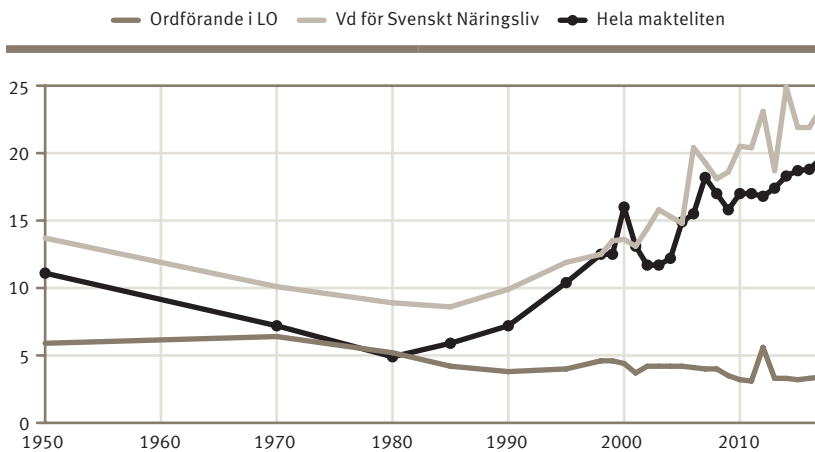

Diagram 3.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

(vilket, som ett resultat av kapitalunderskott, var lägre än inkomsten av tjänst vilken motsvarade 3,5 industriarbetarlöner).

Vd för Svenskt Näringsliv är den position på arbetsgivarsidan som mest påminner om den position som LOs ordförande har på arbetstagsidan. Svensk Näringslivs vd hade 2017 en inkomst på motsvarande 23,3 industriarbetarlöner (närmare 7 gånger så hög som LOs ordförande). 1985 hade denna position den lägsta relativa inkomsten under undersökningsperioden, motsvarande 8,6 industriarbetarlöner. Sedan dess har den relativa inkomsten för Svenskt Näringslivs vd trendmässigt ökat stort.

4. Ökande inkomstskillnader i Sverige

INKOMSTSKILLNADERNA I SVERIGE har ökat kontinuerligt under de senaste decennierna. Olika metoder för att studera inkomstspridningens utveckling ger självfallet olika perspektiv på denna utveckling – men alla pekar entydigt mot ökade inkomstskillnader i befolkningen.

Olika metoder för att studera inkomstskillnader på har olika styrkor och kan därför med fördel ses som komplement – tillsammans kan de hjälpa oss att få en bättre bild av inkomstjämligheten i ett samhälle. I detta kapitel diskuteras därför ett par andra vanliga mätmetoder och hur utvecklingen av inkomstjämligheten i Sverige sett ut under de senaste decennierna mätt med dessa.

Makteliten-metoden har många fördelar: till exempel möjliggör metoden att studera utvecklingen över en förhållandevis lång tid. Undersökningen ger också en tydlig, lättolkad och intuitiv bild av inkomstskillnaderna i Sverige. Metodens huvudsakliga styrka är kanske dock att utgångspunkten i undersökningen är just makt. Makt, och den ojämlika tillgången till makt som kommer med ekonomisk ojämlikhet, är en av orsakerna till att många oroar sig för och studerar fördelningsfrågor. Genom att vända på steken och utgå från makt snarare än inkomst i vårt urval studerar vi denna aspekt mer direkt än vad som görs med andra metoder.

Eliten drar ifrån även mätt med andra metoder

En vanlig metod för att studera inkomstjämlighet är att följa utvecklingen av toppinkomstandelar, till exempel andelen av de totala inkomsterna i samhället som tillfaller de 10, 5, 1 eller 0,1 procent av befolkningen med högst inkomster.

Att studera toppinkomstandelar har många fördelar: det är till exempel ett förhållandevis lättförståeligt mått och det finns ofta bra historiska data vilket gör att det går att ta fram mycket långa tidsserier för många länder. En nackdel med metoden som generellt mått på inkomstspridningen i befolkningen (vilket även gäller Makteliten-meto-

Inkomstjämligheten mätt som topp en procents inkomstandel samt maktelitens inkomster i antal industriarbetarlöner, 1950–2017

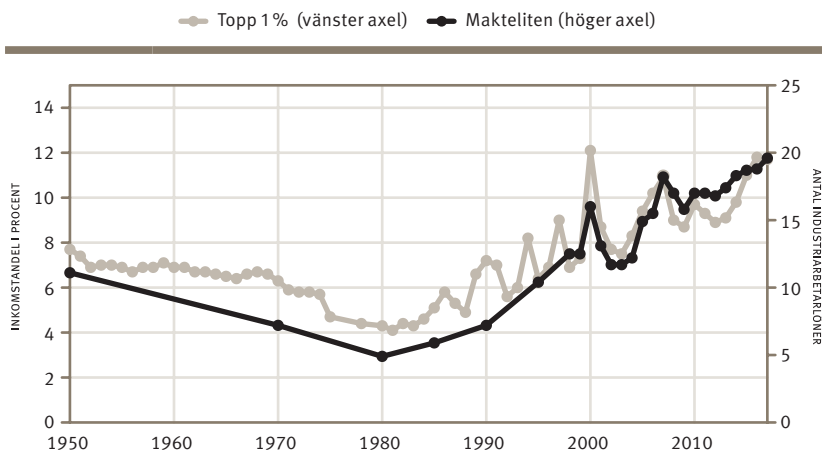

Diagram 4.1

Källa för toppinkomstandelar: 1950–1974 The World Income Database (avser pre-tax income), 1975–2017 SCB "Hushållens ekonomi" samt "Inkomster och skatter" (avser faktorinkomst)
Källa för makteliten: Skatteverket och egna beräkningar

den) är att måttet inte nödvändigtvis fångar förändringar i alla delar av fördelningen – inkomstskillnaderna i botten av fördelningen kan till exempel öka eller minska utan att detta nödvändigtvis fångas av måttet.

Detta mått liknar på vissa sätt makteliten-måttet i att fokus är inkomstutvecklingen för en elit i samhället. En väsentlig skillnad mellan vår metod i denna rapportserie och toppinkomstandelar är att utgångspunkten i det första fallet är att studera inkomstutvecklingen för *de med mest makt* i samhället, medan det i det senare fallet är att studera inkomstutvecklingen för *de med högst inkomster* i samhället.

I diagram 4.1 ser vi utvecklingen av inkomstandelen som tillfallit den procent med högst inkomster i Sverige (vänster axel) samt inkomstutvecklingen i makteliten (höger axel) från och med 1950. Procenten med högst inkomster i Sverige minskade sin inkomstandel av de totala inkomsterna under perioden fram till cirka 1980. Därefter har gruppens

Inkomstjämligheten mätt med Gini-koefficient, 1975–2017

Faktorinkomst respektive disponibel inkomst, justerad för hushållsstorlek

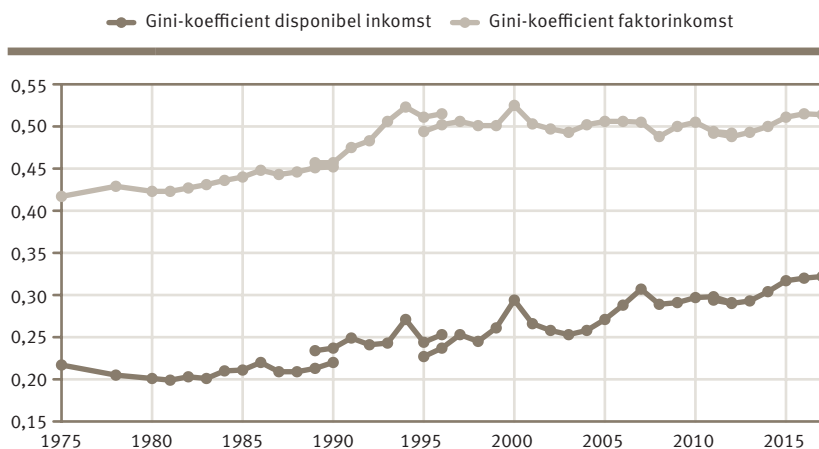

Diagram 4.2

Källa: Statistiska centralbyråns undersökningar "Hushållens ekonomi" samt "Inkomster och skatter"

inkomstandel ökat stort och överskrider nu 1950-talets nivå. Detta är ett mönster som känns igen från undersökningen av maktelitens inkomster. 2017 tillföll 11,7 procent av de totala faktorinkomsterna den översta procenten.

Men ojämlikheten ökar också generellt i inkomstfördelningen

Det vanligast förekommande spridningsmättet för att studera inkomstskillnaderna i en befolkning är den så kallade Gini-koefficienten. Varje persons inkomst jämförs i måttet med inkomsten från alla andra personer individuellt. Därefter summeras alla dessa inkomstskillnader och delas med antalet personer i observationen och med den genomsnittliga inkomsten i gruppen. Utfallet av måttet är sådant att koefficienten alltid kommer vara mellan 0 och 1, där 0 betyder att alla individer har samma inkomst och att ingen ojämlikhet således existerar, medan

i innebär att *en* person har hela ett lands inkomst. I praktiken observeras naturligtvis aldrig något av dessa extremfall.

En av måttets främsta fördelar är just att det beaktar alla individer i inkomstfördelningen, vilket varken görs i makteliten-undersökningen eller när toppinkomstandelar studeras. Måttet har dock också en del nackdelar. Gini-koefficienten är ett summerande mått på inkomstjämligheten i ett samhälle vilket innebär att det kan dölja olika utveckling i olika delar av fördelningen. Måttet är inte heller speciellt intuitivt och det kräver mycket god statistik över hela befolkningens inkomster vilket gör att det inte finns tillgängligt för så långa tidsperioder i många länder.⁴

Gini-koefficientens utveckling för Sverige kan studeras med hjälp av data från SCB från och med mitten av 1970-talet. I diagram 4.2 visas utvecklingen av Gini-koefficienten för disponibla inkomster respektive faktorinkomster⁵ i Sverige. Vi kan här se en tydlig ökning av ojämlikheten i Sverige sedan tidigt 1980-tal. Under 1980-talets början var Gini-koefficienten för den disponibla inkomsten cirka 0,2. I SCBs senaste mätning, vilken avser 2017, har koefficienten ökat till drygt 0,32. Även när inkomstjämligheten studeras med ett mått som beaktar inkomsterna för alla individer i befolkningen så har alltså skillnaderna ökat sedan det tidiga 1980-talet.

De som har de lägsta inkomsterna halkar efter

Det finns även inkomstspridningsmått som fokuserar på utvecklingen för de med lägst inkomster i befolkningen. Ett vanligt förekommande sådant mått är andelen av befolkningen med låg ekonomisk standard – ibland kallat andelen relativt fattiga. Med detta mått studeras andelen av befolkningen som har en inkomst lägre än 60 procent av medianinkomsten i befolkningen. Måttet är ett spridningsmått inte ett mått på absolut materiel fattigdom. Ett sätt att tolka detta mått på är att det ger en indikation på hur stor del av befolkningen som har inkomster som avsevärt skiljer sig från normen i samhället. 2017 räknades 14,9 procent av befolkningen som relativt fattig.

4 För en mer detaljerad genomgång av olika inkomstspridningsmått se till exempel Jenkins och Van Kerm (2009)

5 Faktorinkomst är summan av inkomster från arbete och kapital innan skatt. Disponibel inkomst är summan av hushållens inkomster efter skatter och transfereringar. Inkomsterna i diagrammet är justerade för hushållsstorlek. Under olika perioder har olika hushållsbegrepp använts av SCB för detta syfte.

Andel relativt fattiga i befolkningen, 1975–2017

Justerad disponibel inkomst

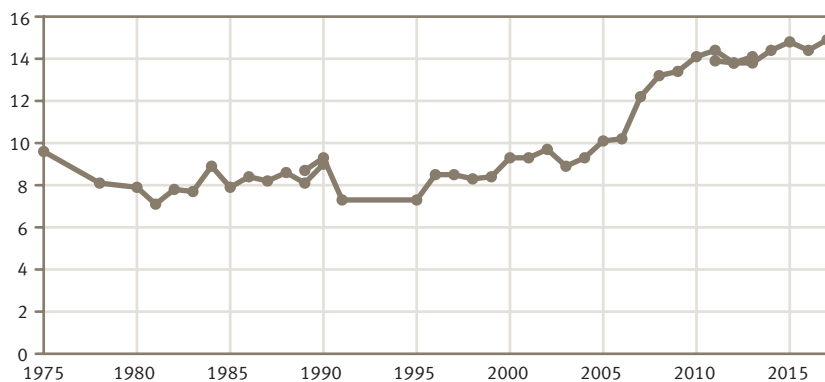

Diagram 4.3

Källa: Statistiska centralbyråns undersökningar "Hushållens ekonomi" samt "Inkomster och skatter"

5. Datakällor

SCB *Hushållens ekonomi (HEK)* <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/hushallens-ekonomi-hek/>

SCB *Inkomster och skatter* <http://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/inkomster-och-skatter/>

SCB *Lönestrukturstatistik* <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/loner-och-arbetskostnader/lonestrukturstatistik-hela-ekonomin/>

SCB *Konjunkturstatistik, löner privat sektor* <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/loner-och-arbetskostnader/konjunkturstatistik-loner-for-privat-sektor-klp/>

Skatteverket, *Allmänhetens terminal*, deklarerade inkomster 2017

The World Wealth and Income Database <http://wid.world/data/>

6. Metodbilaga: om rapportserien, urval och metod

DETTA ÄR NITTONDE RAPPORTEN i LOs serie om maktelitens inkomstutveckling. Den första rapporten, Eliternas återkomst, kom 1999 och beskriver inkomstutvecklingen åren 1950–1995 för 200 elitpositioner i vårt samhälle. Detta urval har varit vägledande för rapporterna sedan dess. Flera av rapporterna innehåller också särskilda granskningar och fördjupningar av inkomstutvecklingen för olika maktgrupper.

Rapportserien om maktelitens inkomstutveckling

Nr	Namn	Utgivningsår	Specialstudie
1	Eliternas återkomst	1999	Åren 1950–1995
2	Eliterna mot nya höjder	2000	Alla börsens vdar
3	Eliterna flyger högre	2001	Internationell vd-jämförelse
4	Näringslivet ökar takten	2002	
5	Folkhemseliten drar ifrån	2003	Byråkraterna i Bryssel
6	Makteliten förbereder pensionen	2004	Samband vd-lön och företagets prestation samt vds pensionskostnader
7	Näringslivets maktelit befäster positionen	2005	Bolagshandlarna/riskkapitalisterna
8	Makteliten litar på sig själv	2006	Bolagsstyrning och styrelsearvoden
9	Makteliten gör som de brukar	2007	Bolagsstyrning och private equity
10	Makteliten – mycket vill ha mer	2009	Riskkapitalisternas inkomster
11	Makteliten – alltid mer, aldrig nog	2011	Toppinkomster och rörliga ersättningssystem
12	Makteliten – kommer igen	2012	Toppinkomsttagarna internationellt
13	Makteliten – klyftorna består	2013	Välfärdsföretagen – en ny maktelit?
14	Makteliten – i en klass för sig	2014	Inkomstkoncentration kan hota den finansiella stabiliteten
15	Makteliten – svävar ovanför	2015	Guldregn över bankdirektörerna
16	Makteliten – klyftorna större än någonsin	2016	Vdars globala arbetsmarknad
17	Makteliten – reglerar inte sig själva	2017	Företagsinterna lönekvoten mellan direktörer och anställda
18	Makteliten – toppnoterar igen	2018	Nya grepp för att bromsa vd-lönerna
19	Makteliten – utan markkontakt	2019	

Tabell 6.1

Urval

Vårt urval omfattade ursprungligen 200 positioner i vårt samhälle inom olika maktsfärer (se nedan). På grund av sammanslagningar mellan några fackförbund respektive några arbetsgivarorganisationer har dock tre av de ursprungliga positionerna försvunnit.

Vi har begränsat oss till "den anställda eliten", det vill säga elitpositioner som bygger på ett anställningsförhållande och ger en löneinkomst. Det gör att kretsen stora kapitalägare inte ingår som urvalsgrupp vår rapportserie. Vi jämför inkomstutvecklingen för denna anställda elitgrupp med industriarbetarlönen.

I vårt urval har vi strävat efter att få fram en så beständig elitgrupp som möjligt vilket är vad som möjliggjort vår långa tidsserie, som börjar redan 1950. Vi har i första hand valt positioner som funnits under hela denna tidsperiod. Vissa positioner som inte fanns 1950 har lagts till efter hand. Det gäller bland annat gruppen media, där positionerna som chef och programchefer på SVT och TV4 har tillkommit. Detta för att på bästa sätt fånga samhällets maktelit i dag.

Fokus för undersökningen är inkomstutvecklingen för de positioner vi valt att följa, inte för enskilda personer. Vi redovisar i rapporten den taxerade inkomsten för den person som innehade positionen respektive undersökningsår.

Urvalsgrupper

För att få fram vårt ursprungsurval definierade vi elva viktiga maktgrupper i vårt samhälle och valde 10–50 positioner ur respektive grupp, sammanlagt 200 positioner (i dag 197 positioner).

De elva urvalsgrupperna i maktelitenundersökningen

Urvalsgrupp	Antal positioner	Beskrivning av urvalet
Näringslivet	50	Beslut som tas av de högst uppsatta cheferna på de största svenska bolagen påverkar både de anställda och samhället i stort, personerna som innehar dessa positioner bör därför räknas till samhällets maktelit. Näringslivet representeras i vår undersökning av vdarna på 50 av Sveriges största företag. För att få en bredd i urvalet hämtas positionerna från sju branscher – verkstad; stål och metall; bygg och anläggning; papper och pappersvarutillverkning; bank, försäkring och finans; samt en grupp med företag från övriga branscher. Företagen är de största inom sina branscher för respektive undersökningsår, mätt i antal anställda. Inom gruppen bank, försäkring och finans beaktas även market cap och företagets tillgångar i urvalet av investmentbolag.
Arbetsmarknadens parter	25	I Sverige har parterna på arbetsmarknaden en viktig roll, de främsta företrädarna för arbetsgivare och arbetstagare bör därför räknas till makteliten. Från arbetstagsidan ingår i undersökningen ordförandena i de tre fackliga centralorganisationerna och ordförandena i de sju största fackförbunden. Förutom ordföranden ingår i urvalet avtalssekreterare samt ekonomiansvarig i några av organisationerna/förbunden. Från arbetsgivarsidan ingår ordförande, vd och förhandlingschef hos de privata arbetsgivarnas huvudorganisation Svenskt Näringsliv, samt de högst uppsatta positionerna inom tre tunga förbund inom organisationen. Vidare ingår vdn för den offentliga arbetsgivarorganisationen Sveriges Kommuner och Landsting. Även på arbetsgivarsidan ingår några ekonomiansvariga för organisationer/förbund. Under den studerade periodens gång har organisationsförändringar skett bland arbetsmarknadens parter som inneburit att tre positioner har försvunnit från gruppen.
Regering och riksdag	22	Landets högsta politiska företrädare tillhör naturligtvis makteliten i samhället. Vi har valt ut 22 viktiga poster som har stor makt och möjlighet att påverka i samhället: Statsministern, sex tunga ministerposter, talmannen, tre statssekreterare, ordförandena och vice ordförande i tre tunga riksdagsutskott, partiledarna för de fyra övriga riksdagspartierna som funnits med sedan 1950 och partisekreteraren för Socialdemokraterna.
Kommunerna	20	Många beslut som påverkar människors vardag ligger i Sverige på kommunal nivå, personer på de högst uppsatta positionerna i stora kommuner får därmed anses tillhöra samhällets maktelit. I denna urvalsgrupp ingår den högste politikern (kommunstyrelsens ordförande) och högste tjänstemannen (stads- eller kommundirektören) i landets tio största (mätt i antal invånare) kommuner under respektive undersökningsår. Kommunerna år 2017 är Stockholm, Göteborg, Malmö, Uppsala, Linköping, Örebro, Västerås, Helsingborg, Norrköping och Jönköping.

Urvalsgrupp	Antal positioner	Beskrivning av urvalet
Media	16	Representanter för den tredje statsmakten bör naturligtvis också ingå i en undersökning av samhällets maktelit. Till den här gruppen har vi valt ut chefredaktörerna för några av landets största dagstidningar, Dagens Nyheter, Aftonbladet, Göteborgs-Posten, Expressen och Svenska Dagbladet samt de två största affärstidningarna Veckans Affärer och Dagens Industri. Vidare cheferna för DN debatt och ledarsida samt Aftonbladets politiska chefredaktör. I gruppen ingår också chefer inom etermedia: vd samt cheferna för nyhets-sändningarna på Sveriges radio, SVT och TV4.
Kommunala/landstings-kommunala verksamheter	12	Som komplement till de högst uppsatta positionerna på övergripande nivå i Sveriges största kommuner, ingår i denna undersökning även den högst ansvarige för områdena bostäder, socialvård, trafik och sjukvård i storstadsområdena Stockholm, Göteborg och Malmö. Beslut som tas av innehavarna av dessa positioner påverkar många människors vardag och de kan därför räknas till samhällets maktelit.
Folkrörelse-organisationer	11	Folkrörelserna är viktiga opinionsbildare i vårt land, och de som leder dem bör därför räknas till makteliten. Gruppen inkluderar den högst uppsatte inom respektive organisation. Vi har till den här gruppen valt fyra arbetarrörelseorganisationer (ABF, HSB, Folkets hus och parker, samt Hyresgästföreningen), tre idrottsorganisationer (Fotbolls-, Friidrotts- och Riksidrottsförbundet), nykterhetsorganisationen IOGT/NTO, hjälporganisationen Röda Korset, Lantbrukarnas Riksförbund LRF samt Kooperativa förbundet.
Överhetskommittén	11	I den här gruppen har vi samlat höga positioner inom vad som kan kallas det traditionella överhetskommittén: hovet, domstolarna, kyrkan, militären och ambassaderna. Positionerna inom denna grupp har stor formell och/eller informell makt och platsar därför i denna undersökning.
Ekonomer	10	Ekonomerna är en yrkeskår som under de senaste decennierna varit tongivande i den svenska samhällsdebatten och lönebildningen, de högst uppsatta personerna inom yrkeskåren bör därmed räknas till makteliten. Vi har till den här gruppen valt cheferna för Stockholmbörsen (Nasdaq/OMX) och Finansinspektionen, chefsekonomen vid Nordea, Handelsbanken och SEB samt vid LO, TCO, Saco, Svenskt Näringsliv och Teknikföretagen.
Statliga verksamheter	10	Till denna grupp har vi valt ut de högst uppsatta posterna på tio viktiga och välkända statliga verksamheter. Beslut som fattas av personerna på dessa positioner har stor påverkan på samhället och innehavarna av positionerna är därför inkluderade i urvalet till makteliten. Denna urvalsgrupp inkluderar riksbankschefen, en riksrevisor, två generaldirektörer för myndigheter och sex vd för statligt ägda bolag.
Universitets- och forskarvärlden	10	Universitets- och forskarvärlden bör ingå i en undersökning av makteliten då högt uppsatta personer och forskare har både stort direkt inflytande på samhällsdebatten och indirekt inflytande som ansvariga för utbildning av nästa generations makthavare. I denna undersökning är representanterna för denna grupp rektorerna för högskolor och universitet med lite olika inriktning och i olika delar av landet: Uppsala Universitet, Handelshögskolan, Konstfack och Karolinska Institutet i Stockholm samt Chalmers tekniska högskola i Göteborg. Vidare ingår prefekten/chefen för institutionen för socialt arbete/Socialhögskolan vid universitetet i Stockholm, nationalekonomiska institutionen vid universitetet i Uppsala och Stockholm och institutionen för företagsekonomi samt juridiska institutionen vid universitetet i Lund.

Tabell 6.2

Huvudgrupper/analysgrupper

Den största av de elva urvalsgrupperna är *näringslivet* med 50 positioner, övriga innehåller 10 till 28 positioner (10 till 25 från 2008). Dessa tio övriga maktgrupper är var för sig för små för att det ska gå att dra några slutsatser om inkomstförändringar. Därför har vi i vår rapportserie sammanfört dessa positioner till två analysgrupper, vi kallar dessa två grupper den *byråkratiska* respektive den *demokratiska* eliten. Tillsammans med den *ekonomiska* eliten (som utgörs av de 50 vd:arna i näringslivsgruppen) är detta våra tre analysgrupper i makteliten-undersökningen.

De tre huvudsakliga analysgrupperna i maktelitenundersökningen

Analysgrupp	Antal positioner	Beskrivning av gruppen
Byråkratiska eliten	95	I den byråkratiska eliten ingår höga chefer inom statlig, kommunal och offentligt ägd privat verksamhet. I gruppen ingår positionerna i urvalsgrupperna Statliga bolag och verk, Kommunala/landstingskommunala bolag, Överhettssamhället, Universitet/forskning, Ekonomer och Media, delar av grupperna Arbetsmarknadens parter (ej förtroendevalda) och Kommunerna (högsta tjänstemännen).
Demokratiska eliten	52	Den demokratiska eliten består av folk- och förtroendevalda inom politiken, fackföreningsrörelsen, folkrörelserna och intresseorganisationer. I gruppen ingår positionerna i urvalsgrupperna Regering/riksdag (merparten av denna grupp) och Folkrörelser, samt delar av grupperna Arbetsmarknadens parter (alla förtroendevalda) och Kommunerna (de högsta politikererna).
Ekonomiska eliten	50	Vd:ar och koncernchefer för 50 av de största svenska företagen inom sju branscher: verkstad; stål och metall; bygg och anläggning; papper och pappersvarutillverkning; bank, försäkring och finans; samt en grupp med företag från övriga branscher.

Tabell 6.3

Datakällor

Namn och personuppgifter på de personer som innehade de granskade positionerna respektive år har vi hämtat från årsredovisningar, arkiv eller andra offentliga källor eller genom att kontakta företagen eller verksamheterna själva. Därefter har vi tagit fram den taxerade inkomsten via offentliga register hos skattemyndigheten.

Referensinkomst – industriarbetarlönen

Skälet till att vi valt just industriarbetarlönen som jämförelse i denna undersökning är att denna lön finns redovisad i den offentliga lönestatistiken under hela undersökningsperioden. Valet av industriarbetarlönen som referensinkomst möjliggör alltså en lång historisk serie.

För den genomsnittliga industriarbetarlönen har vi använt oss av Statistiska centralbyråns årliga redovisning av denna lön i konjunkturlönestatistiken (B + C enligt SNI 2007 = tillverkningsindustri samt gruv- och mineralutvinning, tidigare heter dessa C + D enligt SNI 2002). För år 2017 var den genomsnittliga lönen i denna grupp 365 074 kronor om året, eller 30 423 kronor i månaden.

Maktelitens inkomster jämfört med den genomsnittliga lönen i några olika yrken, 2017

	SSYK 2012 (yrkeskod SCB)	Kvot: genomsnittlig inkomst i ekonomiska eliten/genomsnittlig lön i yrket	Kvot: genomsnittlig inkomst i Makt- eliten/genomsnittlig lön i yrket
Vårdbiträden	5330	83,8	27,7
Städare	9111	80,4	26,6
Hovmästare och servitörer	5131	77,3	25,6
Träarbetare, snickare m.fl.	7111	56,5	18,7
Målare	7131	56,3	18,6
Installations- och serviceelektriker	7411	56,7	18,7
Maskinoperatörer, pappersvaruindustri	8143	69,0	22,8
Skogsarbetare	6210	73,6	24,3
Butikssäljare, dagligvaror	5222	76,0	25,2
Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer	7231	64,1	21,2
Ljus-, ljud och scentekniker	3522	59,9	19,8
Bagare och konditorer	7612	73,0	24,1
Lastbilsförare m.fl.	8332	66,5	22,0
Tågvärdar och ombordansvariga m.fl.	5112	66,7	22,1

Tabell 6.4 Källa: SCBs Strukturlönestatistik, Skatteverket samt egna beräkningar

Notera: Genomsnittlig lön i yrket avser genomsnittlig grundlön 2017, uppräknad till heltidslön.

Numera finns offentlig statistik över den genomsnittliga lönen tillgänglig för fler yrken. I tabell 6.4 ställs maktelitens inkomster i relation till den genomsnittliga lönen för några andra vanligt förekommande yrken inom LO-kollektivet. Dessa löner är hämtade från SCBs strukturlönestatistik.

Sammanräknad inkomst och inkomst av tjänst

I denna undersökning är ambitionen att ge en bild av den faktiska ekonomiska situation som maktpositionerna ger. Detta fångas inte genom att endast studera personerna i maktelitens lön av två orsaker: För det första, medför många höga positioner sidouppdrag som också ger inkomster, till exempel styrelseuppdrag. Summan av dessa *tjänsteinkomster* ger därför en bättre bild än endast grundlönen från den aktuella positionen. För det andra, innebär välbetalda positioner ofta att innehavaren med tiden kan bygga upp en förmögenhet som genererar kapitalinkomster. Dessutom är delar av kapitalinkomsterna också direkt en del av ersättningen till många vd:ar genom att de vid tillfälle fått till exempel aktier som en form av långsiktigt incitamentsprogram. Därför anser vi att det ger en mer rättvisande bild av den ekonomiska situationen om vi utgår från den *sammanräknade inkomsten* för makteliten (som inkluderar avkastning på kapital i stället för enbart inkomst av tjänst. Generellt (om annat ej anges) jämförs industriarbetarlönen i denna rapport med den sammanräknade inkomsten före skatt för positionerna i makteliten. I tabellbilagan redovisas dock, för alla positioner, såväl inkomst av tjänst som sammanräknad inkomst.

Kapitalinkomsternas andel av de totala inkomsterna i makteliten har trendmässigt ökat över de senaste decennierna (diagram 6.2), vilket speglar en generell utveckling i inkomstoppen av befolkningen. Inom makteliten-gruppen är det dock främst vissa personer (speciellt inom den ekonomiska eliten) som har stora kapitalinkomster. I den demokratiska och den byråkratiska eliten hade en stor majoritet (närmare 70 procent) av personerna underskott av kapital. Kapitalinkomsternas betydelse för maktelitens sammanräknade inkomst har också varierat stort mellan enskilda år i vår undersökning. Skillnaden mellan den sammanräknade inkomsten och tjänsteinkomsterna i den ekonomiska eliten (kapitalinkomsterna) var i vår undersökning som störst år 2000. Då utgjordes

Maktelitens inkomst av tjänst respektive sammanräknad inkomst 1950–2017 Antal industriarbetarlöner

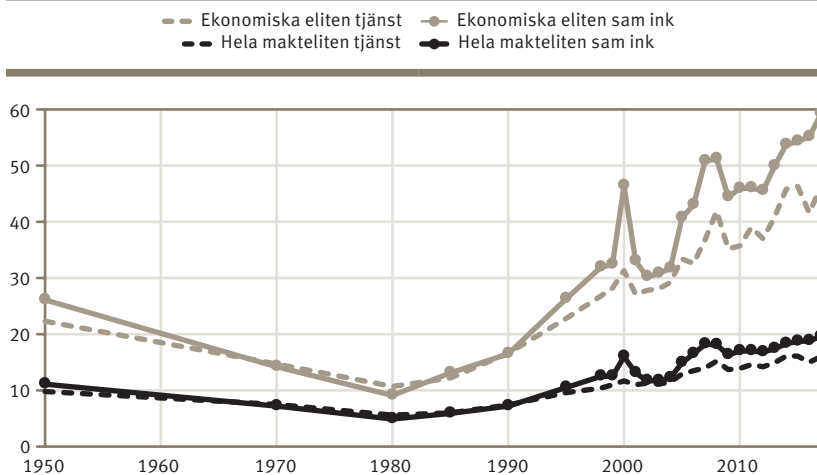

Diagram 6.1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

inkomsterna i denna grupp till nästan en tredjedel av kapitalinkomster. Detta kan jämföras med 1980, då kapitalinkomsterna för gruppen var negativa (kapitalutgifterna översteg kapitalinkomsterna med 17 procent av den sammanlagda inkomsten). År 2017 utgjorde kapitalinkomsterna 22 procent av den sammanräknade inkomsten i den ekonomiska eliten.

Det är tydligt att många av de stora variationerna i inkomster i makteliten under enskilda år utgörs av förändringar i kapitalinkomster. Dessa förändringar styrs i sin tur till stor del av kraftiga upp- och nedgångar på aktiemarknaden. Mellan 1996 och år 2000 steg exempelvis börsen (Affärsvärldens generalindex) med 185 procent (från 116 i årsgeomsnitt till 330) för att sedan falla med 46 procent (till 177) fram till år 2002. Den senaste finanskrisen fick till följd att börsen föll 36 procent (från 381 till 244) mellan åren 2007 och 2009. Maktelitens ökade relativinkomst mellan 2016 och 2017 är dock inte en konsekvens av ökade kapitalinkomster i gruppen, utan beror på av kraftigt ökade inkomster av tjänst för stora delar av den ekonomiska eliten i urvalet.

Genomsnittsinkomst

I vår undersökning vill vi ge en bild av inkomsläget för makteliten-gruppen, och undergrupperna inom makteliten, som helhet. Problemet med höga och ökande inkomster i makteliten är en samhällsutmaning där de med stor makt riskerar mista kontakten med och förståelsen för vanliga medborgare och löntagare. Det är därför av intresse att redovisa summerande mått på maktelitens inkomster, snarare än bara inkomsterna för enskilda individer. Utgångspunkten är att presentera insamlat datamaterial på ett begripligt sätt för våra läsare. I våra beräkningar använder vi för detta syfte genomsnittsinkomsten (medelinkomsten), det vill säga den sammanlagda inkomsten för personerna som innehar positionerna i gruppen delat med antalet positioner.

All summerande statistik har för- och nackdelar. Den huvudsakliga nackdelen med att använda genomsnittsinkomsten i den här typen av undersökning är att om en enskild person ett undersökningsår har väsentligt högre eller väsentligt lägre inkomst än övriga i gruppen kan genomsnittsinkomsten ge en missvisande bild av gruppens generella inkomstläge. I denna rapportserie har vi främst stött på detta dilemma när det gäller gruppen den ekonomiska eliten, där enskilda positioner vissa undersökningsår har haft kraftigt avvikande kapitalinkomster (långt över övriga i gruppen). För att inte dessa extrema inkomster ska få ett orimligt stort genomslag har vi i Makteliten-rapporterna satt ett "inkomsttak" på motsvarande 200 industriarbetarlöner vilket ger ett så kallat trimmat medelvärde. Inkomster över den nivån finns alltså inte med i våra sammanställningar i tabeller och diagram. Utan detta tak blir medelvärdet för inkomsterna i maktelitens ekonomiska elit 2017 motsvarande 91,8 gånger industriarbetarlönen.

Det är också viktigt att notera att inkomsterna i den grupp vi kallar makteliten inte är symmetriskt fördelade (inte heller efter att extrema avvikelser exkluderats). Materialet består av tre huvudgrupper vilka, som diskuteras i rapporten, har väldigt olika inkomstnivåer. Valet av den (trimmade) medelinkomsten som summerande mått innebär att en stor minoritet inom makteliten (den ekonomiska eliten) påverkar nivån mer än om vi valt till exempel medianen som summerande mått. Spridningen av inkomsterna inom makteliten är en viktig aspekt av de senaste decenniernas utveckling och diskuteras genomgående i rappor-

ten. När summerande mått används är det dock vår bedömning att ett mått som också fångar utvecklingen i de övre inkomstskikten av makreliten är mest meningsfullt för att förklara datamaterialet på ett begripligt sätt. Hela inkomsten för alla positioner, medelinkomsten, den trimmade medelinkomsten och medianinkomsten i alla urvalsgrupper presenteras i tabell 7.3 i tabellbilagan.

Tabellbilaga: Maktelitens inkomster 1950–2017

Genomsnittlig årsinkomst i kronor (medelinkomst) i de elva urvalsgrupperna

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad nettoinkomst*	Industriarbetarens lön i genomsnitt
NÄRINGSLIVET				
1950	50	134 784	157 508	6 040
1970	50	393 363	378 110	26 670
1980	49	739 873	630 811	69 470
1985	50	1 233 791	1 322 063	101 110
1990	50	2 496 563	2 476 962	150 340
1995	49	4 132 422	4 767 854	181 020
1998	50	5 627 414	6 703 884	210 300
1999	50	5 983 022	6 885 924	212 400
2000	50	6 913 211	10 260 525	221 086
2001	50	6 191 213	7 535 696	228 598
2002	50	6 658 939	7 246 638	239 930
2003	50	6 953 066	7 776 366	247 217
2004	50	7 412 665	8 051 461	254 160
2005	50	8 751 045	10 645 269	261 656
2006	50	8 774 965	11 572 120	269 030
2007	50	10 290 541	14 198 574	279 755
2008	50	11 305 653	14 024 149	291 458
2009	50	9 989 259	12 683 908	298 588
2010	50	10 973 177	14 092 293	307 234
2011	50	12 296 650	14 527 028	315 593
2012	50	12 142 007	14 932 773	328 235
2013	50	13 656 772	16 725 470	335 023
2014	50	15 689 272	18 416 917	342 847
2015	50	16 274 514	19 083 569	351 741
2016	50	14 901 773	19 749 704	358 218
2017	50	16 866 381	21 624 354	365 074
REGERING/RIKSDAG				
1950	22	26 281	29 466	6 040
1970	23	142 457	140 374	26 670
1980	23	206 787	189 377	69 470
1985	23	268 007	245 810	101 110
1990	23	461 311	423 972	150 340
1995	24	604 647	600 458	181 020
1998	23	698 893	735 249	210 300
1999	22	781 367	840 529	212 400
2000	22	823 120	818 584	221 086
2001	22	841 734	828 600	228 598
2002	22	909 039	883 401	239 930
2003	22	909 039	883 401	247 217
2004	22	942 180	924 929	254 160
2005	22	988 957	930 401	261 656
2006	22	1 038 525	954 988	269 030
2007	22	1 444 326	1 916 515	279 755
2008	22	1 185 640	1 413 104	291 458
2009	22	1 221 398	1 412 212	298 588
2010	22	1 283 601	1 618 581	307 234
2011	22	1 305 206	1 610 152	315 593
2012	22	1 323 040	1 464 786	328 235
2013	22	1 317 896	1 523 063	335 023
2014	22	1 350 536	1 527 853	342 847
2015	22	1 369 116	1 545 410	351 741
2016	22	1 386 466	1 371 753	358 218
2017	22	1 412 140	1 416 486	365 074

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Samman- räknad netto- inkomst*	Industri- arbetarens lön i genomsnitt
ARBETSMARKNADENS PARTER				
1950	28	39 566	42 145	6 040
1970	29	155 845	144 265	26 670
1980	29	371 543	310 055	69 470
1985	29	576 355	482 392	101 110
1990	29	780 319	747 187	150 340
1995	29	1 016 880	1 057 229	181 020
1998	28	1 376 257	2 352 504	210 300
1999	28	1 326 740	1 787 309	212 400
2000	28	1 342 222	1 739 021	221 086
2001	28	1 335 258	1 714 900	228 598
2002	27	2 050 516	1 727 666	239 930
2003	27	1 639 933	1 337 693	247 217
2004	27	1 741 373	1 491 403	254 160
2005	26	1 896 906	2 115 689	261 656
2006	26	3 686 785	3 980 100	269 030
2007	26	2 165 949	2 436 103	279 755
2008	25	1 802 839	1 807 444	291 458
2009	25	1 958 608	1 982 629	298 588
2010	25	2 518 783	2 692 407	307 234
2011	25	2 398 671	2 429 527	315 593
2012	25	2 596 840	2 609 894	328 235
2013	25	1 986 406	2 070 260	335 023
2014	25	2 108 779	2 341 166	342 847
2015	25	2 099 123	2 128 864	351 741
2016	25	2 169 717	2 239 200	358 218
2017	25	2 105 548	2 050 336	365 074
STATLIGA BOLAG OCH VERK				
1950	9	47 569	52 910	6 040
1970	10	183 221	191 479	26 670
1980	10	397 182	378 485	69 470
1985	10	603 759	591 456	101 110
1990	10	1 255 675	1 242 754	150 340
1995	10	2 591 249	2 516 258	181 020
1998	10	2 101 042	2 051 310	210 300
1999	10	2 352 651	2 314 744	212 400
2000	10	2 562 134	2 492 808	221 086
2001	10	2 776 443	2 643 446	228 598
2002	10	2 933 171	2 619 971	239 930
2003	10	3 223 874	3 025 751	247 217
2004	10	3 549 235	3 580 656	254 160
2005	10	4 284 159	4 382 236	261 656
2006	10	3 845 487	4 260 394	269 030
2007	10	4 306 108	4 636 020	279 755
2008	10	6 361 447	6 707 958	291 458
2009	10	6 753 762	6 958 109	298 588
2010	10	6 526 066	6 611 615	307 234
2011	10	6 041 050	6 062 198	315 593
2012	10	6 255 691	6 449 037	328 235
2013	10	6 283 715	6 274 987	335 023
2014	10	6 485 374	6 618 354	342 847
2015	10	6 177 877	6 487 333	351 741
2016	10	6 607 934	7 423 227	358 218
2017	10	6 748 558	7 392 065	365 074

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad nettoinkomst*	Industriarbetarens lön i genomsnitt
KOMMUNER				
1950	20	27 366	28 197	6 040
1970	20	97 882	97 236	26 670
1980	20	213 551	195 640	69 470
1985	20	274 348	249 331	101 110
1990	20	468 308	418 604	150 340
1995	20	613 938	577 456	181 020
1998	20	697 072	688 533	210 300
1999	20	744 892	768 758	212 400
2000	20	770 829	810 352	221 086
2001	20	791 332	776 522	228 598
2002	20	815 175	794 980	239 930
2003	20	858 856	842 174	247 217
2004	20	876 235	878 581	254 160
2005	20	890 534	885 198	261 656
2006	20	916 992	919 890	269 030
2007	20	948 313	939 672	279 755
2008	20	1 024 620	996 373	291 458
2009	20	1 053 124	1 049 537	298 588
2010	20	1 102 922	1 151 308	307 234
2011	20	1 113 076	1 124 837	315 593
2012	20	1 216 797	1 119 692	328 235
2013	20	1 170 984	1 125 570	335 023
2014	20	1 404 051	1 362 788	342 847
2015	20	1 246 169	1 225 721	351 741
2016	20	1 276 940	1 257 433	358 218
2017	20	1 335 566	1 321 897	365 074
KOMMUNALA/LANDSTINGVERKSAMHETER				
1950	12	28 153	28 847	6 040
1970	12	128 993	127 786	26 670
1980	12	266 698	239 921	69 470
1985	12	368 096	346 658	101 110
1990	12	573 706	546 295	150 340
1995	12	789 487	771 001	181 020
1998	12	898 992	935 182	210 300
1999	12	864 823	860 649	212 400
2000	12	960 009	958 916	221 086
2001	12	1 518 097	1 534 613	228 598
2002	12	986 953	952 864	239 930
2003	12	1 032 206	1 011 914	247 217
2004	12	1 039 124	1 014 186	254 160
2005	12	1 145 549	1 156 806	261 656
2006	12	1 189 734	1 163 487	269 030
2007	12	1 229 652	1 235 311	279 755
2008	12	1 230 448	1 288 905	291 458
2009	12	1 242 625	1 225 662	298 588
2010	12	1 296 789	1 317 734	307 234
2011	12	1 397 007	1 502 886	315 593
2012	12	1 433 839	1 395 768	328 235
2013	12	1 471 681	1 434 611	335 023
2014	12	1 542 905	1 529 968	342 847
2015	12	1 401 167	1 415 159	351 741
2016	12	1 516 029	1 534 526	358 218
2017	12	1 564 674	1 675 359	365 074

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Samman- räknad netto- inkomst*	Industri- arbetarens lön i genomsnitt
ÖVERHETSSAMHÄLLET				
1950	10	26 344	35 984	6 040
1970	10	117 320	119 459	26 670
1980	11	306 913	304 070	69 470
1985	11	431 036	440 875	101 110
1990	11	752 116	722 226	150 340
1995	11	1 106 247	1 111 666	181 020
1998	11	679 352	1 185 456	210 300
1999	11	759 679	1 333 240	212 400
2000	11	903 913	1 528 986	221 086
2001	11	1 011 819	3 197 260	228 598
2002	11	1 122 545	1 195 831	239 930
2003	11	1 073 898	1 204 474	247 217
2004	11	1 043 212	967 851	254 160
2005	11	1 090 196	1 008 714	261 656
2006	11	1 140 023	1 652 982	269 030
2007	11	1 234 419	2 149 457	279 755
2008	11	1 248 272	1 976 159	291 458
2009	11	1 230 930	1 767 662	298 588
2010	11	1 178 850	2 695 826	307 234
2011	11	1 130 961	3 251 917	315 593
2012	11	1 532 349	2 567 125	328 235
2013	11	1 293 741	1 792 442	335 023
2014	11	1 262 215	1 816 168	342 847
2015	11	1 260 333	3 391 944	351 741
2016	11	1 339 119	1 997 478	358 218
2017	11	1 511 899	2 564 166	365 074
UNIVERSITET/FORSKARVÄRLDEN				
1950	9	30 733	34 614	6 040
1970	10	126 765	126 768	26 670
1980	10	263 444	249 550	69 470
1985	10	318 933	317 917	101 110
1990	10	482 030	695 156	150 340
1995	10	993 002	1 090 650	181 020
1998	10	732 383	1 182 518	210 300
1999	10	769 494	1 147 579	212 400
2000	10	741 631	1 094 406	221 086
2001	10	807 930	1 051 537	228 598
2002	10	851 383	1 025 824	239 930
2003	10	936 849	1 055 255	247 217
2004	10	912 651	889 763	254 160
2005	10	909 297	953 018	261 656
2006	10	1 000 831	995 673	269 030
2007	10	992 423	1 107 068	279 755
2008	10	1 021 412	1 071 899	291 458
2009	10	1 127 773	1 147 531	298 588
2010	10	1 207 495	1 239 439	307 234
2011	10	1 284 170	1 308 016	315 593
2012	10	1 236 710	1 221 184	328 235
2013	10	1 398 302	1 410 489	335 023
2014	10	1 442 499	1 498 826	342 847
2015	10	1 346 565	1 369 698	351 741
2016	10	1 426 906	1 747 874	358 218
2017	10	1 450 301	1 437 016	365 074

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Sammanräknad nettoinkomst*	Industriarbetarens lön i genomsnitt
MEDIA				
1950	11	37 594	37 123	6 040
1970	16	114 055	106 602	26 670
1980	15	222 279	192 406	69 470
1985	14	299 330	253 456	101 110
1990	16	645 993	588 967	150 340
1995	16	956 973	904 574	181 020
1998	16	1 119 953	1 093 682	210 300
1999	14	1 209 879	1 191 893	212 400
2000	16	1 157 269	1 230 863	221 086
2001	15	1 450 922	1 439 507	228 598
2002	16	1 471 096	1 461 530	239 930
2003	16	1 510 574	1 507 245	247 217
2004	16	1 567 448	1 548 676	254 160
2005	16	1 645 001	1 650 732	261 656
2006	16	1 823 917	1 824 215	269 030
2007	16	1 846 091	1 882 820	279 755
2008	16	1 920 985	1 904 379	291 458
2009	16	2 420 410	2 736 986	298 588
2010	16	2 156 306	2 248 238	307 234
2011	16	2 512 100	2 573 795	315 593
2012	16	2 340 735	2 293 971	328 235
2013	16	2 531 747	2 554 023	335 023
2014	16	2 347 772	2 301 609	342 847
2015	16	2 618 305	2 695 157	351 741
2016	16	2 588 715	2 680 938	358 218
2017	16	2 374 007	2 635 404	365 074
EKONOMER				
1950	6	23 843	24 109	6 040
1970	8	112 009	107 244	26 670
1980	10	245 134	204 122	69 470
1985	10	365 702	324 185	101 110
1990	10	646 314	601 161	150 340
1995	10	1 020 174	997 336	181 020
1998	10	1 276 254	1 270 845	210 300
1999	9	1 410 096	1 455 807	212 400
2000	10	1 257 117	1 712 367	221 086
2001	10	1 346 831	1 346 254	228 598
2002	10	1 540 872	1 708 038	239 930
2003	10	1 634 982	1 813 642	247 217
2004	10	1 953 874	2 890 978	254 160
2005	10	2 116 910	2 379 619	261 656
2006	10	2 567 999	2 807 524	269 030
2007	10	3 044 279	3 221 716	279 755
2008	10	1 573 267	1 694 668	291 458
2009	10	1 796 291	1 870 894	298 588
2010	10	1 946 968	2 077 333	307 234
2011	10	2 377 026	2 419 572	315 593
2012	10	2 849 103	3 143 686	328 235
2013	10	2 801 943	3 059 368	335 023
2014	10	2 245 107	2 726 026	342 847
2015	10	3 167 492	3 412 799	351 741
2016	10	3 226 728	3 488 991	358 218
2017	10	2 201 400	2 339 185	365 074

	Antal positioner	Inkomst av tjänst	Samman- räknad netto- inkomst*	Industri- arbetarens lön i genomsnitt
FOLKRÖRELSEORGANISATIONER				
1950	11	30 731	30 711	6 040
1970	10	143 231	140 770	26 670
1980	11	243 252	218 775	69 470
1985	11	401 130	367 979	101 110
1990	11	676 273	623 527	150 340
1995	11	915 252	902 989	181 020
1998	11	1 096 479	1 078 718	210 300
1999	11	1 067 091	1 055 732	212 400
2000	11	1 109 084	1 116 110	221 086
2001	11	1 419 748	1 259 488	228 598
2002	11	1 446 251	1 198 089	239 930
2003	11	1 324 976	1 288 993	247 217
2004	11	1 407 831	1 410 956	254 160
2005	11	1 457 056	1 452 862	261 656
2006	11	1 395 458	1 272 741	269 030
2007	11	1 435 212	1 455 180	279 755
2008	11	1 620 385	1 578 021	291 458
2009	11	1 549 419	1 508 250	298 588
2010	11	1 786 287	1 867 215	307 234
2011	11	1 513 934	1 518 395	315 593
2012	11	1 929 563	2 754 578	328 235
2013	11	1 849 791	1 873 984	335 023
2014	11	1 428 901	1 403 116	342 847
2015	11	1 503 537	1 652 908	351 741
2016	11	1 509 782	1 490 133	358 218
2017	11	1 561 235	1 553 197	365 074
ALLA GRUPPER				
1950	188	59 432	67 299	6 040
1970	198	198 970	192 648	26 670
1980	200	388 498	340 039	69 470
1985	200	603 502	598 370	101 110
1990	202	1 109 933	1 088 183	150 340
1995	202	1 741 756	1 891 948	181 020
1998	201	2 185 373	2 638 903	210 300
1999	197	2 333 557	2 649 339	212 400
2000	200	2 581 167	3 546 137	221 086
2001	199	2 506 672	3 005 056	228 598
2002	199	2 715 830	2 809 429	239 930
2003	199	2 735 037	2 891 994	247 217
2004	199	2 932 300	3 102 704	254 160
2005	198	3 366 179	3 888 705	261 656
2006	198	3 637 096	4 431 638	269 030
2007	198	3 922 143	5 088 992	279 755
2008	197	4 195 405	4 960 342	291 458
2009	197	3 959 850	4 721 424	298 588
2010	197	4 286 895	5 237 674	307 234
2011	197	4 613 448	5 353 281	315 593
2012	197	4 678 264	5 515 917	328 235
2013	197	5 003 852	5 837 094	335 023
2014	197	5 494 463	6 293 549	342 847
2015	197	5 671 454	6 569 592	351 741
2016	197	5 375 320	6 726 225	358 218
2017	197	5 828 951	7 153 914	365 074

Tabell 7.1

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

* Inkluderar ett tak på motsvarande 200 industriarbetarlöner för att extremt höga kapitalinkomster för ett fåtal inte ska snedvridera resultaten. För 2017 års undersökning gällde detta tre personer, alla hade positioner inom näringslivsgruppen.

De elva urvalsgrupperna uppdelade på kön, åren 1950–2017, antal positioner och sammanräknad inkomst i antal industriarbetarlöner

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*
NÄRINGSLIVET						
1950	0		50	26,1	50	26,1
1970	0		50	14,2	50	14,2
1980	0		49	9,1	49	9,1
1985	0		50	13,1	50	13,1
1990	0		50	16,5	50	16,5
1995	0		49	26,3	49	26,3
1998	0		50	31,9	50	31,9
1999	0		50	32,4	50	32,4
2000	0		50	46,4	50	46,4
2001	1	29,5	49	33,0	50	33,0
2002	1	26,7	49	30,3	50	30,2
2003	2	14,8	48	31,5	50	30,8
2004	0		50	31,7	50	31,7
2005	0		50	40,7	50	40,7
2006	1	37,1	49	42,7	50	43,0
2007	2	62,1	48	47,1	50	50,8
2008	2	58,9	48	47,7	50	48,1
2009	2	30,1	48	43,0	50	42,5
2010	2	46,1	48	45,9	50	45,9
2011	2	40,2	48	46,3	50	46,0
2012	3	34,2	47	46,2	50	45,5
2013	3	65,2	47	48,9	50	49,9
2014	2	66,0	48	53,2	50	53,7
2015	2	59,6	48	54,0	50	54,3
2016	4	40,7	46	56,4	50	55,1
2017	4	50,2	46	60,0	50	59,2
REGERING/RIKSDAG						
1950	0		22	4,9	22	4,9
1970	0		23	5,3	23	5,3
1980	2	2,2	21	2,8	23	2,7
1985	3	1,9	20	2,5	23	2,4
1990	5	2,4	18	2,9	23	2,8
1995	7	3,2	17	3,4	24	3,3
1998	8	3,4	15	3,6	23	3,5
1999	6	3,3	16	4,2	22	4,0
2000	4	3,5	18	3,8	22	3,7
2001	4	3,7	18	3,6	22	3,6
2002	6	3,6	16	3,7	22	3,7
2003	6	3,6	16	3,7	22	3,7
2004	7	3,1	15	3,9	22	3,6
2005	8	3,3	14	3,7	22	3,6
2006	8	3,6	14	3,5	22	3,5
2007	8	4,2	14	8,4	22	6,9
2008	7	4,1	15	5,2	22	4,8
2009	6	4,0	16	5,0	22	4,7
2010	4	5,0	18	5,3	22	5,3
2011	5	4,5	17	5,3	22	5,1
2012	6	4,0	16	4,6	22	4,5
2013	7	4,0	15	4,8	22	4,5
2014	7	4,0	15	4,7	22	4,5
2015	11	4,9	11	3,9	22	4,4
2016	11	3,8	11	3,9	22	3,8
2017	11	3,8	11	4,0	22	3,9

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industri- arbetar- löner*	Antal	Industri- arbetar- löner*	Antal	Industri- arbetar- löner*
ARBETSMARKNADENS PARTER						
1950	0		28	7,0	28	7,0
1970	0		29	5,4	29	5,4
1980	0		29	4,5	29	4,5
1985	1	2,5	28	4,9	29	4,8
1990	1	2,8	28	5,0	29	5,0
1995	5	3,4	24	6,3	29	5,8
1998	6	4,1	22	13,1	28	11,2
1999	6	4,2	22	9,6	28	8,4
2000	7	3,6	21	9,3	28	7,9
2001	8	3,5	20	9,1	28	7,5
2002	8	3,9	19	8,6	27	7,2
2003	7	3,7	20	6,0	27	5,4
2004	8	5,5	19	6,0	27	5,9
2005	10	4,7	16	10,2	26	8,1
2006	8	3,6	18	19,8	26	14,8
2007	8	3,6	18	11,0	26	8,7
2008	9	4,4	16	8,5	25	6,2
2009	10	4,4	15	8,4	25	6,6
2010	9	4,5	16	12,7	25	8,8
2011	9	4,2	16	11,1	25	7,7
2012	7	4,0	18	9,5	25	8,0
2013	7	4,6	18	6,8	25	6,2
2014	9	6,6	16	7,0	25	6,8
2015	11	5,6	14	6,4	25	6,1
2016	10	6,4	15	6,2	25	6,3
2017	11	5,9	14	5,4	25	5,6
STATLIG VERKSAMHET						
1950	0		9	8,8	9	8,8
1970	0		10	7,2	10	7,2
1980	0		10	5,4	10	5,4
1985	0		10	5,8	10	5,8
1990	0		10	8,3	10	8,3
1995	1	3,7	9	15,0	10	13,9
1998	2	4,3	8	11,1	10	9,8
1999	2	6,3	8	12,1	10	10,9
2000	1	4,7	9	12,0	10	11,3
2001	2	15,1	8	10,7	10	11,6
2002	2	13,9	8	10,2	10	10,9
2003	1	3,2	9	13,2	10	12,2
2004	0		10	14,1	10	14,1
2005	0		10	16,7	10	16,7
2006	1	4,8	9	17,1	10	15,8
2007	1	4,6	9	17,9	10	16,6
2008	1	4,6	9	25,1	10	23,0
2009	2	10,7	8	26,4	10	23,3
2010	2	8,0	8	24,9	10	21,5
2011	2	12,0	8	21,0	10	19,2
2012	2	12,2	8	21,5	10	19,6
2013	2	12,2	8	20,4	10	18,7
2014	3	10,8	7	22,9	10	19,3
2015	4	10,5	6	23,7	10	18,4
2016	4	10,9	6	27,3	10	20,7
2017	4	11,0	6	26,4	10	20,2

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*
KOMMUNER						
1950	0		20	4,7	20	4,7
1970	0		20	3,6	20	3,6
1980	0		20	2,8	20	2,8
1985	1	2,3	19	2,5	20	2,5
1990	1	3,2	19	2,8	20	2,8
1995	1	2,0	19	3,3	20	3,2
1998	3	3,2	17	3,3	20	3,3
1999	3	3,4	17	3,7	20	3,6
2000	4	3,0	16	3,8	20	3,7
2001	5	2,9	15	3,6	20	3,4
2002	7	2,8	13	3,6	20	3,3
2003	7	3,3	13	3,5	20	3,4
2004	8	3,5	12	3,5	20	3,5
2005	8	3,2	12	3,5	20	3,4
2006	8	3,4	12	3,4	20	3,4
2007	7	3,7	13	3,2	20	3,4
2008	8	3,6	12	3,3	20	3,4
2009	9	3,5	11	3,5	20	3,5
2010	7	3,8	13	3,7	20	3,7
2011	7	3,5	13	3,6	20	3,6
2012	6	3,3	14	3,5	20	3,4
2013	7	3,2	13	3,4	20	3,4
2014	6	5,2	14	3,5	20	4,0
2015	9	3,1	11	3,8	20	3,5
2016	9	3,2	11	3,8	20	3,5
2017	9	3,6	11	3,7	20	3,6
KOMMUNALA/LANDSTINGSVERKSAMHETER						
1950	0		12	4,8	12	4,8
1970	0		12	4,8	12	4,8
1980	0		12	3,5	12	3,5
1985	0		12	3,4	12	3,4
1990	0		12	3,6	12	3,6
1995	1	2,5	11	4,4	12	4,3
1998	2	2,1	10	4,7	12	4,4
1999	2	3,5	10	4,2	12	4,1
2000	1	4,8	11	4,3	12	4,3
2001	1	4,6	11	6,9	12	6,7
2002	1	4,4	11	3,9	12	4,0
2003	1	4,8	11	4,0	12	4,1
2004	1	5,3	11	3,9	12	4,0
2005	3	5,2	9	4,2	12	4,4
2006	2	5,1	10	4,2	12	4,3
2007	2	5,0	10	4,3	12	4,4
2008	3	4,1	9	4,5	12	4,4
2009	3	4,2	9	4,1	12	4,1
2010	3	4,2	9	4,3	12	4,3
2011	4	4,1	8	5,1	12	4,8
2012	4	4,1	8	4,3	12	4,3
2013	5	4,4	7	4,2	12	4,3
2014	5	4,6	7	4,4	12	4,5
2015	5	3,7	7	4,3	12	4,0
2016	5	4,2	7	4,3	12	4,3
2017	6	4,4	6	4,8	12	4,6

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*
ÖVERHETSSAMHÄLLET						
1950	0		10	6,0	10	6,0
1970	0		10	4,5	10	4,5
1980	0		11	4,4	11	4,4
1985	1	3,4	10	4,5	11	4,4
1990	1	4,1	10	4,9	11	4,8
1995	1	9,2	10	5,8	11	6,1
1998	1	2,4	10	6,0	11	5,6
1999	1	3,0	10	6,6	11	6,3
2000	1	2,9	10	7,3	11	6,9
2001	1	3,2	10	15,1	11	14,0
2002	1	2,6	10	4,9	11	5,0
2003	1	2,8	10	5,1	11	4,9
2004	1	3,1	10	3,9	11	3,8
2005	1	3,0	10	3,9	11	3,9
2006	1	2,8	10	3,9	11	6,1
2007	1	2,7	10	7,9	11	7,7
2008	1	3,6	10	7,1	11	6,8
2009	1	3,0	10	6,2	11	5,9
2010	2	3,7	9	9,9	11	8,8
2011	3	3,8	8	12,7	11	10,3
2012	3	4,0	8	9,2	11	7,8
2013	3	3,8	8	5,9	11	5,4
2014	3	4,2	8	5,7	11	5,3
2015	4	3,9	7	12,9	11	9,6
2016	3	4,2	8	6,1	11	5,6
2017	1	3,8	10	7,3	11	7,0
UNIVERSITET/FORSKARVÄRLDEN						
1950	0		9	5,7	9	5,7
1970	0		10	4,8	10	4,8
1980	1	2,2	9	3,7	10	3,6
1985	0		10	3,1	10	3,1
1990	1	2,0	9	4,9	10	4,6
1995	1	3,4	9	6,3	10	6,0
1998	1	2,0	9	6,0	10	5,6
1999	1	2,3	9	5,8	10	5,4
2000	1	2,1	9	5,3	10	5,0
2001	1	4,3	9	4,6	10	4,6
2002	1	2,4	9	4,5	10	4,3
2003	0		10	4,3	10	4,3
2004	1	4,0	9	3,5	10	3,5
2005	1	5,9	9	3,4	10	3,6
2006	1	4,6	9	3,6	10	3,7
2007	2	4,7	8	3,8	10	4,0
2008	2	4,4	8	3,5	10	3,7
2009	2	5,4	8	3,4	10	3,8
2010	2	5,7	8	3,6	10	4,0
2011	2	6,0	8	3,7	10	4,1
2012	6	3,7	4	3,8	10	3,7
2013	5	3,7	5	4,7	10	4,2
2014	5	4,0	5	4,8	10	4,4
2015	5	3,8	5	4,0	10	3,9
2016	4	3,1	6	6,1	10	4,9
2017	4	3,1	6	4,5	10	3,9

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*
MEDIA						
1950	1	4,9	10	6,3	11	6,1
1970	1	3,2	15	4,0	16	4,0
1980	3	2,4	12	2,9	15	2,8
1985	1	3,7	13	2,4	14	2,5
1990	3	2,3	13	4,3	16	3,9
1995	5	3,8	11	5,5	16	5,0
1998	2	4,3	14	5,3	16	5,2
1999	3	5,6	11	5,6	14	5,6
2000	4	5,3	12	6,0	16	5,6
2001	5	5,1	10	6,9	15	5,9
2002	5	6,6	11	5,9	16	6,1
2003	7	7,1	9	5,3	16	6,1
2004	5	7,6	11	5,4	16	6,1
2005	6	6,1	10	6,4	16	6,3
2006	6	7,2	10	6,5	16	6,8
2007	6	5,9	10	7,2	16	6,7
2008	7	6,1	9	6,9	16	6,5
2009	6	7,9	10	9,9	16	9,2
2010	6	7,0	10	7,5	16	7,3
2011	6	7,9	10	8,3	16	8,2
2012	7	6,2	9	7,6	16	7,0
2013	7	7,2	9	7,9	16	7,6
2014	6	5,6	10	7,4	16	6,7
2015	4	6,0	12	8,2	16	7,7
2016	6	5,5	10	8,7	16	7,5
2017	8	5,5	8	8,9	16	7,2
EKONOMER						
1950	0		6	4,0	6	4,0
1970	0		8	4,0	8	4,0
1980	0		10	2,9	10	2,9
1985	0		10	3,2	10	3,2
1990	0		10	4,0	10	4,0
1995	0		10	5,5	10	5,5
1998	1	6,8	9	6,0	10	6,0
1999	1	9,7	8	6,5	9	6,9
2000	1	19,4	9	6,4	10	7,7
2001	1	10,1	9	5,4	10	5,9
2002	1	10,8	9	6,7	10	7,1
2003	2	12,3	8	6,1	10	7,3
2004	2	32,5	8	6,1	10	11,4
2005	2	3,8	8	10,4	10	9,1
2006	2	4,5	8	11,9	10	10,4
2007	2	5,4	8	13,0	10	11,5
2008	1	5,7	9	5,8	10	5,8
2009	2	3,5	8	7,0	10	6,3
2010	2	4,1	8	7,4	10	6,8
2011	1	6,6	9	7,8	10	7,7
2012	1	7,9	9	9,8	10	9,6
2013	2	6,4	8	9,8	10	9,1
2014	2	7,0	8	8,2	10	8,0
2015	2	7,6	8	10,2	10	9,7
2016	2	8,2	8	10,1	10	9,7
2017	4	6,6	6	6,3	10	6,4

	KVINNOR		MÄN		KVINNOR & MÄN	
	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*	Antal	Industriarbetarlöner*
FOLKRÖRELSEORGANISATIONER						
1950	0		11	5,1	11	5,1
1970	0		10	5,3	10	5,3
1980	0		11	3,1	11	3,1
1985	0		11	3,6	11	3,6
1990	0		11	4,1	11	4,1
1995	2	3,8	9	5,2	11	5,0
1998	1	2,5	10	5,4	11	5,1
1999	2	3,4	9	5,3	11	5,0
2000	2	3,3	9	5,4	11	5,0
2001	3	3,5	8	6,3	11	5,5
2002	3	3,4	8	5,6	11	5,0
2003	3	3,6	8	5,8	11	5,2
2004	3	4,0	8	6,1	11	5,6
2005	3	3,4	8	6,3	11	5,6
2006	3	3,5	8	5,2	11	4,7
2007	3	3,9	8	5,7	11	5,2
2008	2	3,8	9	5,8	11	5,4
2009	2	3,7	9	5,3	11	5,1
2010	2	3,9	9	6,6	11	6,1
2011	3	3,8	8	5,2	11	4,8
2012	3	3,4	8	10,2	11	8,4
2013	4	3,2	7	7,0	11	5,6
2014	4	3,2	7	4,6	11	4,1
2015	3	3,1	8	5,3	11	4,7
2016	3	3,1	8	4,6	11	4,2
2017	3	3,2	8	4,7	11	4,3
ALLA						
1950	1	4,9	187	11,2	188	11,1
1970	1	3,2	197	7,2	198	7,2
1980	6	2,3	194	5,0	200	4,9
1985	7	2,5	193	6,0	200	5,9
1990	12	2,6	190	7,5	202	7,2
1995	24	3,6	178	11,4	202	10,4
1998	27	3,6	174	13,9	201	12,5
1999	27	4,2	170	14,0	197	12,5
2000	26	4,4	174	17,8	200	16,0
2001	32	5,5	167	14,6	199	13,1
2002	36	5,3	163	13,1	199	11,7
2003	39	5,1	160	13,3	199	11,7
2004	36	6,1	163	13,6	199	12,2
2005	42	4,3	156	17,7	198	14,9
2006	40	5,8	158	19,3	198	16,5
2007	42	7,1	156	21,2	198	18,2
2008	43	6,9	154	20,3	197	17,0
2009	45	5,9	152	18,7	197	15,8
2010	41	6,9	156	19,7	197	17,0
2011	45	6,5	152	20,0	197	17,0
2012	48	6,5	149	20,1	197	16,8
2013	52	8,3	145	20,7	197	17,4
2014	52	7,7	145	22,6	197	18,3
2015	60	6,8	137	23,9	197	18,7
2016	61	7,3	136	23,9	197	18,8
2017	65	7,8	132	25,4	197	19,6

Tabell 7.2

Källa: Skatteverket samt egna beräkningar

* inkluderar ett tak på motsvarande 200 industriarbetarlöner för att extremt höga kapitalinkomster för ett fåtal inte ska snedvrida resultaten. För 2017 års undersökning gällde detta tre personer, alla hade positioner inom näringslivsgruppen.

Makteliten samtliga positioner, inkomst av tjänst och sammanräknad inkomst 2017 i kronor

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
NÄRINGSLIVET, vd		
ABB AB	6 248 386	6 389 970
Albert Bonnier AB	9 280 483	9 941 575
Alfa Laval AB	20 790 694	20 891 632
Assa Abloy AB	10 078 559	14 473 757
AstraZeneca AB	6 372 459	6 338 198
Atlas Copco AB*	25 553 152	26 036 568
Autoliv AB	36 308 802	38 044 601
Axel Johnson AB	12 232 523	17 635 865
Billerud Korsnäs AB	19 022 742	19 465 938
Boliden Mineral AB	12 857 759	14 211 073
Bravida AB	8 993 232	9 624 187
Electrolux, AB	23 771 324	23 892 973
Ericsson , Telefon AB LM**	20 415 225	20 415 225
Essity AB***	21 258 136	21 398 741
Getinge AB****	26 635 277	28 227 660
H&M Hennes & Mauritz AB*****	13 675 200	158 389 826
Handelsbanken	12 412 507	12 623 857
Hexagon AB**	35 631 844	35 631 844
Holmen AB	8 573 807	8 496 928
Husqvarna AB	30 730 266	32 315 549
ICA Gruppen AB	18 448 728	18 629 314
If Skadeförsäkring	22 040 665	22 736 160
Ikea AB	2 298 051	2 269 767
Industrivärden	13 464 392	17 072 211
Investor AB	34 437 184	36 723 490
JM AB	11 360 149	12 216 086
Kinnevik	6 583 960	6 620 466
Lantmännen ek. för.	6 776 627	9 681 715
LE Lundbergsföretagen*****	8 502 560	489 618 123
LKAB	5 563 259	6 466 173
Loomis AB	9 498 093	9 757 473
Länsförsäkringar AB	9 593 089	9 597 093
NCC AB*	12 691 149	14 140 771
Nordea Bank AB	21 504 680	22 666 384
Peab AB	7 115 555	8 707 176
Saab AB	20 853 077	24 546 907
Sandvik AB	20 935 467	21 747 414
SCA, Svensk Cellulosa AB***	10 558 668	10 918 493
Scania AB	21 015 959	20 929 781
SEB*	20 700 014	24 371 456
Securitas AB	25 710 680	26 295 911
Skanska AB*	34 311 462	37 253 654
SKF	13 592 598	13 649 036
SSAB AB	13 881 547	13 788 635
Stena AB*****	11 278 089	165 181 187
Swedbank AB	14 090 641	14 180 911
Södra Skogsägarna ek. för.	13 742 297	13 664 188
Trelleborg AB	23 085 638	23 033 145
Volvo Car AB	29 315 311	33 637 761
Volvo, AB	19 527 069	20 815 331
MEDEL med inkomsttak		21 624 354
MEDEL utan inkomsttak	16 866 381	33 507 244
MEDIAN	13 811 922	19 047 626

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
REGERING/RIKSDAG		
Statsminister	2 297 340	2 290 559
Utrikesminister	1 648 488	1 614 412
Finansminister	1 578 000	1 580 782
Socialminister	1 578 000	1 545 393
Försvarsminister	1 726 935	1 678 613
Arbetsmarknadsminister	1 578 000	1 520 676
Justitieminister	1 739 382	2 249 047
Kabinettsekreterare UD	1 196 456	1 180 845
Statssekreterare Finansdepartementet	1 212 581	1 222 094
Statssekreterare Försvarsdepartementet	1 213 270	1 164 454
Talman	1 995 776	1 949 006
Ordf Finansutskottet	1 079 361	1 063 367
Ordf Konstitutionsutskottet	824 380	779 086
Ordf Miljö och jordbruksutskottet	915 369	892 893
Partiledare Centerpartiet	1 376 574	1 508 159
Partiledare Folkpartiet/Liberalerna	1 307 072	1 293 029
Partiledare Vänsterpartiet	775 635	765 990
Partiledare Moderaterna*	1 782 546	1 743 458
Partisekreterare Socialdemokraterna	1 444 946	1 420 152
Vice ordf Finansutskottet*	871 009	811 115
Vice ordf Konstitutionsutskottet	1 932 417	1 927 216
Vice ordf Miljö- och jordbruksutskottet	993 550	962 346
MEDEL	1 412 140	1 416 486
MEDIAN	1 410 760	1 464 156
ARBETSMARKNADENS PARTER		
Svenskt Näringsliv, ordförande*****	4 801 664	4 672 906
Svenskt Näringsliv, vd	8 291 141	8 512 660
Svenskt Näringsliv, förhandlingschef	3 785 860	3 710 845
Svenskt Näringsliv, ekonomichef	2 798 531	2 019 674
Teknikföretagen, vd	4 281 103	4 024 743
Teknikföretagen, ekonomichef*	1 004 768	1 071 338
Svensk Handel, vd	2 523 956	2 450 868
Sveriges Byggindustrier, vd*	2 298 972	2 261 982
Sveriges Kommuner o Landsting, vd	2 271 423	2 245 075
Sveriges Kommuner o Landsting, ekonomichef	942 535	935 369
LO, ordförande	1 287 455	1 238 170
LO, avtalssekreterare	1 091 810	1 083 100
LO, ekonomichef*	1 556 642	1 542 076
IF Metall, ordförande*	1 084 723	1 091 179
IF Metall, ekonomichef	1 311 865	1 294 901
Handelsanställdas förbund, ordförande	1 090 074	1 057 928
Kommunal, ordförande	1 169 061	1 153 880
Kommunal, ekonomichef	1 006 770	1 057 111
TCO, ordförande	2 074 776	2 040 485
Unionen, ordförande	1 603 309	1 581 426
Unionen, ekonomichef	918 553	918 550
Läraryrskommittén, ordförande	1 280 028	1 241 663
SACO, ordförande	1 885 649	1 826 506
Sveriges Ingenjörer, ordförande	1 068 134	1 043 352
Vision, ordförande	1 209 898	1 182 603
MEDEL	2 105 548	2 050 336
MEDIAN	1 311 865	1 294 901

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
STATLIGA BOLAG OCH VERK		
Riksbanken, Riksbankschef	3 588 333	3 671 197
PostNord AB, vd	9 367 368	9 446 292
Telia Company AB, vd	16 969 799	17 310 750
SJ, vd	5 194 812	5 106 624
Trafikverket, GD	2 024 111	2 020 532
Systembolaget, vd	6 020 089	6 770 287
Vattenfall, vd	15 215 255	20 237 323
Riksrevisionen, riksrevisor*	1 723 252	1 676 265
Apoteket AB, vd	5 664 831	5 639 984
Skatteverket, GD*	1 717 726	2 041 391
MEDEL	6 748 558	7 392 065
MEDIAN	5 429 822	5 639 984
KOMMUNER		
KS ordförande, Stockholm	1 622 657	1 607 907
Stadsdirektör Stockholm	2 208 399	2 198 866
KS ordförande, Göteborg	985 019	941 031
Stadsdirektör Göteborg	1 765 298	1 772 423
KS, ordförande Malmö	1 100 461	1 088 823
Stadsdirektör Malmö*	1 538 182	1 480 075
KS ordförande, Uppsala	1 104 778	1 086 432
Stadsdirektör Uppsala	1 758 238	1 773 356
KS ordförande, Linköping	921 356	873 516
Kommundirektör Linköping	1 665 748	1 646 541
KS ordförande, Örebro	863 915	837 180
Stadsdirektör Örebro	1 446 590	1 408 368
KS ordförande, Västerås	854 501	886 702
Kommundirektör Västerås	1 801 919	1 776 632
KS ordförande, Helsingborg	1 047 372	1 007 648
Kommundirektör Helsingborg	1 644 989	1 634 906
KS ordförande, Norrköping	1 005 524	1 032 117
Stadsdirektör, Norrköping	1 555 423	1 565 719
KS ordförande, Jönköping	750 341	741 216
Stadsdirektör, Jönköping*	1 070 610	1 078 483
MEDEL	1 335 566	1 321 897
MEDIAN	1 275 684	1 248 596
KOMMUNALA/LANDSTINGSKOMMUNALA BOLAG OCH VERKSAMHETER, Högsta tjänsteman		
Stockholm, bostäder	2 037 283	2 009 230
Stockholm, social omsorg*	1 298 091	1 209 542
Stockholm, trafik	1 964 915	1 958 842
Stockholm, sjukvård	2 019 719	2 026 212
Göteborg, bostäder*	1 513 547	1 491 700
Göteborg, social omsorg	1 240 078	1 207 275
Göteborg, trafik	1 755 975	1 765 916
Göteborg, sjukvård	1 463 539	1 639 772
Malmö, bostäder	1 677 056	1 670 404
Malmö, social omsorg*	1 033 057	1 019 617
Malmö, trafik	1 356 351	2 688 770
Malmö, sjukvård*	1 416 471	1 417 032
MEDEL	1 564 674	1 675 359
MEDIAN	1 488 543	1 655 088

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
ÖVERHETSSAMHÄLLET		
Kungen	400 000	11 513 382
Riksmarskalken	1 766 053	1 765 415
Ambassadör London	1 070 874	1 050 994
Ambassadör Washington*	1 249 678	1 386 201
Ordförande HD	3 209 541	3 429 839
Svea Hovrätt, President	1 751 730	1 713 498
Riksåklagaren	1 542 681	1 738 442
Ärkebiskopen	1 391 166	1 403 135
Biskop Lund	1 136 583	1 150 079
ÖB	1 941 109	1 911 629
Arméchefen	1 171 471	1 143 212
MEDEL	1 511 899	2 564 166
MEDIAN	1 391 166	1 713 498
UNIVERSITET/FORSKNING		
Chalmers, rektor	2 337 376	2 302 243
Handelshögskolan, rektor	2 497 408	2 489 204
Karolinska institutet, rektor*****	1 726 796	1 687 886
Rektor Konstfack, rektor	1 079 115	1 082 201
Socialhögskolan, prefekt	805 107	768 289
Uppsala universitet, rektor	1 675 474	1 716 731
Nationalekon. inst Uppsala, prefekt	1 218 416	1 198 667
Nationalekon. inst. Sthlm, prefekt	1 056 661	1 025 447
Företagsekon. inst. Lund, prefekt	1 136 280	1 142 440
Juridiska fakulteten, Lund, dekan	970 373	957 052
MEDEL	1 450 301	1 437 016
MEDIAN	1 177 348	1 170 554
EKONOMER		
Stockholmsbörsen/Nasdaq OMX, vd	3 210 435	3 242 884
Finansinspektionen, GD	1 702 471	1 675 052
Nordea, chefsekonom	3 311 446	3 268 634
Handelsbanken, chefsekonom	2 967 027	2 955 782
SEB, chefsekonom	3 567 365	4 825 608
LO, chefsekonom	1 200 336	1 148 505
TCO, chefsekonom*	979 855	983 353
SACO, chefsekonom	1 067 167	1 084 470
Svenskt Näringsliv, chefsekonom	2 424 168	2 381 819
Teknikföretagen, chefsekonom*	1 583 733	1 825 741
MEDEL	2 201 400	2 339 185
MEDIAN	2 063 320	2 103 780
MEDIA		
DN, chefredaktör	3 495 600	3 564 237
Aftonbladet, chefredaktör	2 955 958	2 928 921
Veckans Affärer, chefredaktör	866 731	853 935
DI, chefredaktör	2 757 989	2 780 688
Sveriges Radio, vd	2 857 504	2 853 293
SVT, vd	2 627 058	2 627 058
SVT programdir. Nyheter o samh.	2 280 683	2 295 548
Ekot, redaktionschef	1 137 243	1 117 373
TV4, vd	7 138 749	11 334 079
Svenska Dagbladet, chefredaktör	2 527 656	2 467 201
DN, redaktör ledarsidan*	1 044 565	1 000 168
DN, debattredaktör	957 547	937 312

MAKTELITGRUPP POSITION	Inkomst av tjänst	Sammanräknad inkomst
GP, chefredaktör*	1 647 032	1 631 498
Expressen, chefredaktör	3 320 960	3 323 345
TV4 programdir. Nyheter o samh.	1 482 831	1 453 637
Aftonbladet, politisk chefredaktör	885 998	998 176
MEDEL	2 374 007	2 635 404
MEDIAN	2 404 170	2 381 375
FOLKRÖRELSEORGANISATIONER, vd, ordförande, generalsekreterare eller motsvarande		
LRF, vd	2 984 342	3 117 234
HSB, ordförande	1 790 671	1 763 053
HRF, förbundsordförande	1 452 186	1 423 589
Folkets Hus och Parker, vd	1 243 108	1 225 527
Fotbollsförbundet, generalsekreterare	2 067 840	2 057 717
Riksidrottsförbundet, generalsekreterare	757 093	747 319
Friidrottsförbundet, generalsekreterare	842 278	814 778
Röda Korset, generalsekreterare*****	1 146 336	1 095 307
IOGT/NTO, generalsekreterare	1 010 355	992 584
ABF, förbundssekreterare	957 318	951 157
KF, vd	2 922 061	2 896 906
MEDEL	1 561 235	1 553 197
MEDIAN	1 243 108	1 225 527
ÖVRIGA MEDLEMSFÖRBUND I LO, ordförande (extra utöver de 197 positionerna i makteliten)		
Byggnadsarbetareförbundet	1 095 284	1 087 090
Elektrikerna	1 055 574	1 034 800
Fastighets	826 805	837 637
GS	848 787	854 906
Hotell o Restaurang	1 192 791	1 193 405
Livs*	798 275	751 886
Musikerna	1 003 235	976 047
Målarna	990 863	975 162
Pappers	955 217	898 890
Seko*	1 403 793	1 353 457
Transport*	779 292	778 004
MEDEL	995 447	976 480
MEDIAN	990 863	975 162
FÖRETAG DÄR LO HAR STORT INFLYTANDE, vd (Extra utöver de 197 positionerna i makteliten)		
Folksam	6 370 834	6 512 313
AMF	5 638 164	5 546 734
AFA försäkring	4 108 968	4 052 140
Fora	3 676 094	3 730 874
MEDEL	4 948 515	4 960 515
MEDIAN	4 873 566	4 799 437

Tabell 7.3

Källa: Skatteverket

- * Inkomst och position för år 2016 pga byte av person på positionen under 2017.
- ** Inkomst från årsredovisningen pga av boende utomlands. I dessa fall finns inga inkomster från andra bodelsengagemang eller kapitalinkomster med.
- *** År 2017 delades vad som tidigare var SCA i två bolag: Essity och SCA. Tidigare vd för SCA blev vd för Essity och tidigare vd för SCA Forest Products blev vd för nya SCA. I denna undersökning ingår båda vd:arna på sina nya positioner även om förändringen skedde under 2017.
- **** Inkomst och position för år 2014 pga byte av person på positionen under 2015, 2016 och 2017.
- ***** I de fall då mycket höga kapitalinkomster gjort att de sammanräknade inkomsterna överstiger motsvarande 200 industriarbetarlöner har ett tak satts i beräkningarna på 73 014 879 kr (= 200 industriarbetarlöner). I denna tabell redovisas dock den fullständiga sammanräknade inkomsten.
- ***** Inkomst och position för år 2015 pga byte av person på positionen under 2016 och 2017.

Tidigare rapporter i LOs serie om den svenska makteliten

1	Eliternas återkomst (1999)	ISBN 91-566-1615-5
2	Eliterna mot nya höjder (2000)	ISBN 91-566-1707-0
3	Eliterna flyger högre (2001)	ISBN 91-566-1768-2
4	Näringslivet ökar takten (2002)	ISBN 91-566-1887-5
5	Folkhemseliten drar ifrån (2003)	ISBN 91-566-1468-3
6	Makteliten förbereder pensionen (2004)	ISBN 91-566-2084-5
7	Näringslivets maktelit befäster positionen (2005)	ISBN 91-566-2194-9
8	Makteliten litar på sig själv (2006)	ISBN 91-566-2281-3
9	Makteliten gör som de brukar (2007)	ISBN 91-566-2384-3
10	Makteliten – mycket vill ha mer (2009)	ISBN 978-91-566-2536-7
11	Makteliten – alltid mer, aldrig nog (2011)	ISBN 978-91-566-2689-0
12	Makteliten – kommer igen (2012)	ISBN 978-91-566-2744-6
13	Makteliten – klyftorna består (2013)	ISBN 978-91-566-2867-2
14	Makteliten – i en klass för sig (2014)	ISBN 978-91-566-2951-8
15	Makteliten – svävar ovanför (2015)	ISBN 978-91-566-3062-0
16	Makteliten – klyftorna större än någonsin (2016)	ISBN 978-91-566-3138-2
17	Makteliten – reglerar inte sig själva (2017)	ISBN 978-91-566-3221-1
18	Makteliten – toppnoterar igen (2018)	ISBN 978-91-566-3293-8

DEN KRETS LÖNTAGARE som har de högsta befattningarna inom näringsliv, politik, ekonomi och andra viktiga samhällsområden återfinns inte som en egen grupp i den offentliga lönestatistiken. Syftet med denna rapportserie är att avhjälpa denna brist och ge samlad systematiserad kunskap om hur den svenska maktelitens inkomster har utvecklats över tiden.

Med denna rapportserie vill vi synliggöra skillnaderna mellan vanliga löntagares och denna elits inkomster. Vår utgångspunkt är att det har betydelse om makteliten har långt högre inkomster än de människor som påverkas av deras beslut. Det säger också något viktigt om vårt samhälle om skillnaderna trendmässigt ökar eller minskar.

Det här är den nittonde rapporten i LOs serie om maktelitens inkomstutveckling. I år följs tidsserien från 1950 upp med 2017 års inkomster.